

Omakoti

VAASA » NUMERO 3/2025 » OMAKOTIASUMISEN ERIKOISLEHTI » 17. vuosikerta » www.omakotilehdet.fi

Kesätunnelmaa terassilla

Talovanhuksen peruskorjauksen
kustannukset voivat yllättää

6

Esteettömyys on myös
sujuvampaa arkea

16

RULLMA
INDOOR & OUTDOOR COMFORT

TUULEEKO?
CIT I LÄ®
NOSTETTAVA TUULISUOJA
Myös kauko-ohjattuna

BLÅSIGT?
CIT I LÄ®
HÖJBARA VINDSKYDD
Även med fjärrstyrning

PAISTAANKO?
Hyödynnä päivän
mobiilitekniikkaa:
Ohjaa aurinkosuoja-
laitteita puhelimellasi.

BLÄNDAR SOLEN?
Satsa i smarta lösningar
till hemmet och styr dina
solskyddsprodukter via
mobilen.

Somfy TaHoma®
Join the smart shading evolution

Koulukatu 14 Skolhusgatan, Vaasa | Puh/Tel: 06-317 3908 | www.rullma.fi | info@rullma.fi

MITSUBISHI ELECTRIC
ILMALÄMPÖ- JA
ILMAVESILÄMPÖPUMPUT

**MAALÄMPÖ-
ASENNUKSET
SEKÄ HUOLLOT**

LAADUKKAASTI JA AIKATAULUSSA.

050 383 3345
vaasanputkiasennus@gmail.com
www.vaasanputkiasennus.fi

Vaasan Putkiasennus Oy

POHJANMAA JA ETELÄ-POHJANMAA
**MAANRAKENNUS-
URAKOINTI**

Urakointi J. Ylihärsilä

SALAOJAT
VIEMÄRIT
PIHANRAKENNUSTYÖT
VIIMEISTELYTYÖT

Ota yhteyttä ja kysy lisää
040 778 0017
www.jyliharsila.fi

Harkitsetko asunnon myyntiä?

Kotijoukkueen tehokkaan myyntistrategian sekä ammattitaitoisten välittäjiemme avulla onnistut asuntokaupoilla! Asuntosii saa kattavan, nykyaikaisen sekä laadukkaan näkyvyyden Suomen suurimmissa medioissa sekä suosituimmissa asuntoportaaleissa.

Varaa ilmainen arviokäynti!

Kotijoukkue^{LKV}
Vaasa

Vaasan Kotijoukkue
Kauppapuistikko 25, 65100 Vaasa
ma-pe 9.30-16.30, la 10.00-14.00
040 714 4630
vaasa@kotijoukkue.fi
www.kotijoukkue.fi/vaasa

PARHAAT VÄLINEET PUUTARHATÖIHIN!

STIHL

RMI 422.2

- Robottileikkuri
- Leikkuuala 800 m²

990,-

63010121403

STIHL

RM 2.2 R

- Leikkuu-
leveys 46 cm

329,-

63570113416

STIHL

FS38

- Ruohotrimmeri

189,-

41400122353

STIHL

FSA 30 SET

- Akkukäyttöinen
ruohotrimmeri

169,-

FA100115720

STIGA A 1500

- Leikkuuala 1500 m²
- 4G yhteys ja Stiga pilvipalvelu
- Rajalangaton ruohonleikkuri
- Ilmainen datapaketti koko käyttöiän ajan

2390,-

2R7102028/ST1

STIGA MULTICLIP 547
AE KIT

- Akkuruohonleikkuri
- Leikkuu-
leveys 45 cm

399,-

298471058/ST1

STIGA MULTICLIP 47

- Leikkuu-
leveys 45 cm

299,-

298471048/ST1

STIGA PARK 300
LC 85 MQ

2899,-

2F5820241/S16

Meiltä myös robottileikkureiden asennuspalvelu, hinnat alkaen 250€!

TAHWA

Rantamaantie 33, Vaasa
0207 343 480 • tahwa.fi
ma-pe 7-17, la 9-14

Autokuja 6, Tervajoki
06 4787 000 • tahwa.fi
ma-pe 8-17, la 8.30-14

Puhelun hinta 0207-numeroon matka- ja lankapuhelimesta 8,35 snt/puhelu+16,69 snt/min (alv 24%)

Omakoti

www.omakotilehdet.fi
facebook.com/omakotilehti

Ilmestyminen

Nro 1/2025	vko	8
Nro 2/2025	vko	16
Nro 3/2025	vko	25
Nro 4/2025	vko	39
Nro 5/2025	vko	47

Jakelu ja levikki
Jakelulevikki 18 000 kpl

Pientalot Isokyrön, Kaskisen, Kristiinankaupungin, Laihian, Maalahden, Mustasaaren, Närpiön, Vaasan ja Vöyrin taajamissa.

Kustantaja
Media Potentia Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
p. 0400 772 229
www.mediapotentia.fi

Julkaisija
Nexus Media Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
toimisto@nexme.fi

Päätoimittaja
Petri Kaukonen
p. 0400 770 203
petri@mediapotentia.fi

Toimitus
Mari Pihlajaniemi
p. 045 276 5998
toimitus@mediapotentia.fi

Mediamyynti
Media Potentian toimisto
p. 0400 772 229
toimisto@mediapotentia.fi

Taitto ja ilmoitusvalmistus
Media Potentia Oy
aineistot@mediapotentia.fi

Paino
Sanoma Manu Oy

Etukannen kuva
Freepik

Lehti noudattaa ilmoitusten julkaisusääntöjä. Reklamaatiot on tehtävä 7 vrk:n aikana ilmoituksen julkaisemisesta Media Potentia Oy:lle. Suurin mahdollinen vastuu ilmoituksen julkaisemisesta sattuneesta virheestä tai poisjäämisestä sekä sen aiheuttamista vahingoista on ilmoituksen hinta. Mikäli ilmoitusmateriaali saapuu aineistopäivän jälkeen Media Potentia Oy ei ole velvollinen korvaamaan painovirheitä. Ilmoituksesta lähetetään oikovedos sopimuksen mukaan.Peruutukset viimeistään aineistopäivänä. Jos ilmoitus on ehditty valmistaa ennen peruutusta, veloitetaan siitä 50 % ilmoituksen hinnasta.

12
Maa-ainekset
ratkaisevat pihan
toimivuuden ja
kestävyyden

Tässä lehdessä

- 3 Pääkirjoitus
- 5 Ajankohtaista
- 6 Vanhan talon remonti
- 11 Lakipalsta
- 12 Maa-ainekset pihaan
- 14 Terassitunnelmaa päivin ja illoin
- 16 Kodin esteettömyys
- 18 Omakotitalon kesähuolto
- 20 Yhdistykset harrastamisen puitteena
- 22 Ajanviete
- 23 Kolumni: Tuulahduksia Euroopasta

Petri Kaukonen
Päätoimittaja

Kesälomalla
omassa kodissa

Kesän koittaessa – ja varsinkin kesäloman aikana – jokainen omakotitalo muuntuu kuin huvilaksi.

Sängystä ei tarvitse nousta tarkalla kellonlyömällä, ja vaikka tarvitsisikin, sen tekee mieluummin, kun voi herätä ympäröivään vihreyteen ja linnunlauluun. Lämpimät säät innostavat myös tekemään kotona ja pihalla asioita aivan toisin kuin muina vuodenaikoina, olipa kyseessä sitten huvi vai hyöty.

Kesällä monet asiat, mitä omakotiasuja on tehnyt kotinsa hyväksi, osoittavatkin arvonsa. Vaivannäkö pihalla ja kasvi- maalla palkitsee, kun kukat ovat parhaassa loistossaan ja tuoreita mansikoita voi käydä poimimassa sitä mukaa kun ne kypsyvät. Panostus terassialueelle antaa mahdollisuuden viettää kesäilloja rattoisasti läheisten kanssa grillaten tai vain oleskellen.

Silloin jos koskaan kannattaakin vaikka syödä aamiainen vähän rauhallisemmin, ottaa aikaa kiireettömiin hetkiin – ja elää jokainen päivä edes hieman kuin olisi lomamatkalla.

Aurinkoisin terveisin,

Petri Kaukonen
päätoimittaja

Teräspuutken paalutus- ja pohjatyöt

Stålrörspålning- och grundarbeten

Hoijar&Paro

TRANS AB

0500-864250

info@hoijar.fi

SAARELA

Muuttajan palvelut.

Muutot ja kuljetukset

PYYDÄ TARJOUS!

0400 668 314, info@saarelapalvelut.fi

www.saarelapalvelut.fi

» LYHYESTI

Kesämökeillä on käynnissä huussihypetys

Biolan selvitti kyselyllä millaisia asioita mökkiläiset arvostavat ja mietitäänkö mökkeilyä koskevissa valinnoissa ympäristöystävällisyyttä. Kyselyssä ilmeni, että vesivessaa ei vanhoille mökeille haikailla, mutta osa ulkokuusseista vaatii päivitystä, että ne täyttäisivät lain vaatimukset.

Nykyaikaisen huussi lisäksi mökkeilijöiden toivelistan kärkeen nousi biojätteen kompostointimahdollisuus – jopa oman rannan ja mökin sähköistuksen edelle. Peräti 87 prosenttia vastaajista pitää tärkeänä, että mökillä voi kompostoida biojätteet. Kompostointimahdollisuus koetaan lähes yhtä tärkeäksi niin omistus- kuin vuokramökeilläkin.

– Mökeillä kompostoidaan aktiivisemmin kuin kotioiloissa ja se on hyvin ymmärrettävää, koska harvalla mökillä on biojätteen erilliskeräys. Biojätettä kertyy päivittäin ja roska-astiassa se alkaa haista. Lähes kaikki vastaajat ovat samaa mieltä siitä, että kompostoimalla pääsee helposti eroon keittiön biojätteestä, säästää jätehuoltokuluissa ja sivutuotteena saa ilmaista multaa mökkipuutarhaan. Kompostointi on ehdottomasti myös mökkiläisen ekoteko, Biolanin tuotekehitysjohtaja **Hannamaija Fontell** innostuu.

Kyselyn mukaan yhdeksän kymmenesosa mökkeilijästä pitää ekologisuutta tärkeänä perusteena mökkeilyä koskevissa valinnoissa. Vastaajien nimeämistä ekologisista valinnoista omalla mökillä yleisimpiä ovat kompostointi ja kuivakäymälä. Myös esimerkiksi kantovesi ja aurinkosähkö mainittiin tekoina, joilla on edistänyt oman mökkeilynsä ekologisuutta.

Joka neljänneltä mökiltä löytyy laiton huussi

Monesti uusille mökeille rakennetaan vesivesi, mutta vanhemmilla mökeillä asioidaan pääasiassa ulkokuusseissa. Osalla mökeistä on sekä ulko- että sisävesi, mutta sisävesiä saateen käyttää vain talvi- ja yöaikaan. Kyselyn mukaan peräti 88 prosentilla mökeistä pääasiallinen käymälä on huussissa.

– Yllättävää on, että joka neljänneltä mökiltä löytyy ulkokuussi, jota ei vielä ole päivitetty nykyaikaan. Se tarkoittaa, että huussissa ei ole erillistä käymälälaitetta, vaan pelkkä reikä istuimessa. Tällainen huussi on paitsi todella ikävä käyttää, niin myös laiton, Biolanin Hannamaija Fontell muistuttaa.

Käymäläjätteen käsittelyä säätelee jätelaki, ja sen mukaan huussista ei saa päätyä jätöksiksi tai nesteitä maaperään. Siksi perinteinen huussi, jossa on vain istuinreikä ja jätöksille avoin tila,

on kielletty. Myöskään pohjasta rei'itetty saavi ei täytä nykynormeja.

– Mökkeilijät ovat jo selvästi havahtuneet huussiongelmaan. Vastaajista 85 prosenttia pitää tärkeänä, että ulkokuusseissa on nykyaikainen kuivakäymälä, ja 72 prosenttia harkitsee parhaillaan käymäläremonttia. Suurin osa aikoo kunnostaa nimenomaan huussin nykyaikaan eikä haikaile vessatoimintoja sisälle mökkiin, Fontell avaa tuloksia.

Ulkokuussein käyttömahdollisuus nousee huomattavasti, kun käymälä uudistetaan. Nykyaikaiset kuivakäymälät ovat helppokäyttöisiä ja hajuttomia.

– Vaivattomin käymälälaitte huussiin on kompostoiva käymälä, jonka säiliö on lämpöeristetty. Eristys takaa sen, että tyhjennysvaiheessa jätökset ovat kompostoituneet multamaiseksi ja hajuttomaksi kompostiksi. Lämpöeristyksen ansiosta käymälässä voi kompostoida myös keittiön biojätteet, Fontell vinkkaa.

Kuivakäymälä ulkokuussein on yleensä myös edullisin ratkaisu. Vanhaan mökkiin vesivessan rakentaminen on usein työlästä ja vessan jätevesien käsittely vaatii omat järjestelmänsä. Kuivakäymälä sen sijaan ei tarvitse vettä ja kompostoitu käymäläjäte on hyvää maanparannusainetta mökkipuutarhaan.

Biolan Oy

Mökkiläisten keski-ikä nousee – palveluntarve tuo työtä maaseudulle

Omakotiliitto tiedotti maaliskuussa Vapaa-ajan asukkaiden liiton VAAL ry:n tekemästä laajasta tutkimuksesta, johon vastasi 1 133 mökkeilijää. Tutkimuksesta ilmeni, että mökillä olo ja etätöön tekeminen mökillä ovat vähentyneet parin viime vuoden aikana. Samalla mökin omistajien keski-ikä on noussut. Aikaisempi vastaava tutkimus tehtiin tosin vuonna 2022, jolloin koronan vuoksi mökeillä vietettiin erityisen paljon aikaa.

Mökin omistaneiden keski-ikä oli tutkimuksessa 66 vuotta (mediaani 68 vuotta). Vaikka ikää tulee lisää, ei mökeistä hevillä luovuta: Mökin myymistä harkitsi ikääntymisen vuoksi vain neljäsosa vastaajista. Yli 70 prosenttia ikääntyneistä vastaajista aikoi jättää mökin perinnöksi jälkipolville. 44 prosenttia oli remontoanut mökkiä esteettömäksi ja vajaa 40 prosenttia oli turvautunut esimerkiksi mökitalkkareihin.

Ikääntyvät mökkiläiset tuovatkin mökkiseuduille palveluntarvetta ja siten töitä maaseudulle. Mökkeilijät käyttävät mielellään myös muita lähiseudun palveluita, etenkin ravintoloita, kahviloita, päivittäistavarakauppoja ja rautakauppoja.

Etätöitä tehdään mökeiltä aiempaa vähemmän

Valtaosalle mökkeilijöistä mökki on etenkin rauhoittumisen paikka. 84 prosenttia vastaajista ei ollut edes harkinnut muuttavansa mökkiä pysyväksi asunnoksi, ja vain neljäsosa vastaajista oli tehnyt etätöitä mökiltä. Etätöön tekeminen oli vähentynyt edellisestä tutkimuksesta.

Tärkeintä mökillä oli luonto sekä ympäristön puhtaus, veden läheisyys ja rauha. Isoa osaa mökkiympäristöjä uhkaa kuitenkin muutos, mikä tuo huolta mökin omistajille.

Lähes viidesosa kyselyyn vastaajista ilmoitti, että mökin ympäristöön on suunnitteilla häiriöitä esimerkiksi tuulivoimalan, kaivoksen tai murskaamon suunnitelmien myötä.

Jopa 60 prosenttia vastaajista voisi maksaa kuntaveroa myös mökkikuntaansa, mikäli se olisi mahdollista eikä nostaisi kokonaisveroastetta. Mökkikunnan hallintoon voisi osallistua jollakin tavalla 14 prosenttia mökkiläisistä. Jätevesiasetuksen määräykset ovat pääosin kunnossa mökeillä, käy ilmi tutkimuksesta.

Tiedon tarjoamisessa ei ole paikallislehden voittanutta, sillä kolmasosa vastanneista sai mielestään parhaiten tietoa mökkipaikkakunnan asioista paikallislehdestä. Somesta parhaiten tietoa löysi 27 prosenttia ja kunnan tiedotteista 26 prosenttia. Myös Vapaa-ajanasukasyhdistyksen tiedotus koettiin tärkeäksi.

Kysely: Kymmenen astetta ulkona saa grillin kuumaksi – vain reilu 10 prosenttia odottaa juhannukseen

Keittiö- ja grillaustuotteita valmistava suomalainen Fredman selvitti maaliskuisessa kyselyssään suomalaisten grillaustapoja. Vastaajista liki puolet kertoi grillaavansa mieluiten makkaraa, kun taas esimerkiksi tofua ja seitania suosi vielä vain harva.

Suomalaisista liki joka neljäs aloittaa grillikauden heti, kun mittari näyttää yli kymmentä astetta. Reilu kymmenes on sitä mieltä, että grilli kaivetaan esiin, heti kun lumet ovat sulaneet. Toinen kymmenes suomalaisista grillaaa ympäri vuoden. Miehet ja naiset ovat kutakuinkin yhtä innokkaita grillaajia. Miehistä sitä harrastaa 52 prosenttia ja naisista 48 prosenttia.

– Grillikauden startti on nyt käsillä valtaosalle suomalaisista. Grilliherkkuja halutaan valmistaa mahdollisimman monta kuukautta. Juhannukseen grillin korkkaamista odottaa vain 13 prosenttia vastaajista, Fredmanin viestintä- ja vastuullisuusjohtaja **Sara Hokkanen** avaa kyselyn tuloksia.

Grillimalleista ehdoton ykkössuosikki on kaasugrilli. Puolet suomalaisista grillaaa kaasulla, 35 prosenttia hiiligrillillä ja 24 prosent-

tia sähkögrillillä. Hybridigrillillä ei kyselyn mukaan grillaa juuri kukaan.

Joka viides pitää grillausta hankalana

Viidennes grillaajista kokee, ettei lopputuloksesta ole takeita ja, että grillaus tuntuu vaikealta. Valtaosa (78 %) suomalaisista sen sijaan uskoo omiin grillaustaitoihinsa ja luottaa hyvään lopputulokseen. Uusia ideoita grillaukseen kaipaa joka toinen suomalaisista. He kokevat, että grillissä valmistuu samoja ruokia kuin aina ennen.

– Kannattaa rohkeasti kokeilla uutta. Esimerkiksi grillattu halloumisalaatti ja grillattu perunasalaatti ovat kokeilun arvoisia, sivuiltamme löytyviä pääsiäisviikonloppuun sopivia reseptejä. Kuten myös grillattu munakoiso ja feta, vaikka kyselyn mukaan moni munakoisoa karsastaakin, Hokkanen sanoo.

Parsa ja kesäkurpitsa jakavat kansaa

Kasviksia grillataan nyt entistä enemmän. Peräti 68 prosenttia on lisännyt kasviksia grill-

liin. Suosituin kasvis oli maissi. Parsa ja kesäkurpitsa jakoivat kansaa. Valtaosa pitää niistä, mutta kolmannes ei missään tapauksessa näitä grilliin laittaisi.

– Olivatpa omat suosikit sitten mitä hyvänsä, 82 prosenttia vastaajista sanoo, että grilliruoka on parempaa kuin uuniruoka. Liki sama määrä suomalaisista kokee, ettei ole kesää ilman grillausta, Hokkanen sanoo.

Foliosta apua puhdistukseen

Joka viides grillaaja kokee grillin puhdistuksen hankalaksi, vaikka muuten grillaamisesta pitääkin.

– Yli puolet suomalaisista käyttää säännöllisesti tai ainakin melko usein grillausapuna foliota tai alumiinialustoja. Grillin rasvakaukalo kannattaa vuorata paksulla foliolla niin grillin puhtaana pitäminen käy näppärästi, Hokkanen vinkkaa.

Suomalaisten grillaustapoihin liittyvät tiedot ovat Fredman Groupin maaliskuussa 2025 teettämästä kyselytutkimuksesta. Tutkimusyhtiö Bilendin toteuttamaan kyselytutkimukseen vastasi yhteensä 1000 suomalaista.

Teksti: Ulla Sirén

Punainen hirsitupa on monen rakentajan unelma. Idylli vaatii ylläpitäjältään paljon työtä, rahaa ja taitoja, mutta ponnistusten vastineeksi saa aina jotakin ainutkertaista.

Ikuisesti sinun

Vanha omakotitalo on parhaimmillaan pitkäaikainen kumppani, joka vaatii jatkuvasti omistajaltaan jotakin lisää, ja harvoin tulee täydelliseksi tai ainakaan pysyy sellaisena pitkään.

Vanhan talon kaupallinen arvo on karuimmassa tapauksessa voinut vuosien saatossa kutistua jo niin olemattomiin, että purkaminen osoittautuu parhaaksi tavaksi päästä siitä eroon.

Silti hämmästyttävän moni suomalainen haluaa uhmata varoituksia ja jatkaa elämää sukutilan, mummolan, lapsuudenkodin tai pitkän etsimisen jälkeen löydetyn talovanhuksen kanssa. Sellainenhan ei koskaan ole pelkästään talo, vaan myös elämäntapa ja ainutkertainen tarina.

Kun puhutaan vanhoista taloista, voidaan yhtä hyvin tarkoittaa 50- tai 200-vuotiasta rakennusta. Remonttineuvoja **Timo Jokela** Peruskorjaamisen ja Rakentamisen Kehittämiskeskuksesta (PRKK) antaa vanhalle talolle kaksi erilaista määritelmää.

Ensimmäinen raja on historiallinen, ja se kulkee suomalaisittain sotavuosissa. Museovirasto määrittelee kulttuurihistoriallisesti vanhoiksi rakennuksiksi ne, jotka on rakennettu ennen vuosia 1939–1945. Sota-ajan jälkeen historiallinen arvo on vähäisempää.

Toinen raja perustuu talon rakenteiden ja tekniikan kestävytyteen, ja sen määrittää väistämättä

eteen tuleva remontointitarve.

– Talon peruskorjausaika alkaa viimeistään 30–40 vuoden kuluessa, joten kyllä 40-vuotias omakotitalo on jo rakennusteknisesti vanha, Jokela sanoo.

Ei siis tarvitse odottaa niin kauan, että talosta tulee horjuva vanhus. Kun isot remontit ovat edessä, voi hyvällä omallatunnolla sanoa omistavansa vanhan talon.

Kustannusarvio asiantuntijan tuella

Vanhan talon peruskorjauksen kustannusarvion laatiminen on vaikeampi tehtävä kuin uudisrakennuksen talousarvio. Vanhaa korjattaessa muuttujia on enemmän, koska pitää laskea mukaan purkamiskustannukset ja rakenteissa mahdollisesti piileksivät yllätykset. Sitä paitsi kaikki suoraviivaisimmat ratkaisut, jotka voi valita uuteen rakennukseen, eivät aina toimi vanhassa.

Kun tehdään laaja peruskorjaus, on syytä hyväksyä, että remontin kustannukset ylittävät helposti talon myyntiarvon. Alle 200 000 euroa maksa-

nut talovanhus voi helposti nielaista 300 000 euroa korjauskustannuksia, jos halutaan saavuttaa nykyinen vaatimustaso ja asumismukavuus.

– On jokaisen oma arvovalinta, mistä haluaa maksaa ja mitä tehdä kodilleen, mutta on hyvä ymmärtää, että rahojaan ei saa myymällä koskaan takaisin, ja talovanhus tulee vaatimaan vähintään viisinumeroisia sijoituksia myöhemminkin, Timo Jokela muistuttaa.

Hän toteaa, että vielä muutama vuosikymmen sitten tukien ja avustusten saaminen vanhan talon peruskorjaukseen oli huomattavasti helpompaa kuin nykyään. Lääkkäiden ja vammaisten ihmisten on edelleen mahdollista saada ARA:n myöntämää korjausavustusta, jonka hakuperusteena on kotona elämisen helpottaminen tai mahdollistaminen. Museovirastolta ja Ely-keskuksilta voi hakea tukea suojeltujen tai rakennushistoriallisesti erityisen arvokkaiden kohteiden peruskorjauksiin, mutta muuten tukea myöntäviä tahoja on niukasti.

– Melko hyvä peruskorjauksen hinta-arvio voisi olla 1000–1500 euroa neliöltä, eli sadan neliön talon korjaus maksaisi 100 000 euroa. Silloin voidaan

Ulla Sirén

1830-luvulla rakennetun hirsitalon ullakon seinää on paikattu lahosta kohdasta terveillä vanhan hirren pätkillä. Lujia puuosia voi hyvin käyttää toisenkin vuosisadan.

puhua vielä kohtuullisista kustannuksista, Jokela sanoo.

Hän muistuttaa, että kun vesikatto uusitaan, sen hinnaksi tulee 20 000 euroa tai enemmän, lämmitysjärjestelmän uusimisesta voi varautua maksamaan 40 000 tai enemmän, keittiöstä vähintään 15 000 ja kylpyhuoneesta 20 000 euroa. Puhutaan siis isoista rahoista.

Jokela painottaa, että kustannusarvion laskemisessa pitäisi ehdottomasti käyttää ammattilaista apuna aivan samoin, kuin kaikissa muissakin remontin vaiheissa. Ammattilaisen palkkaan menevät rahat kuittaantuvat yleensä sillä, että kokonaisuus pysyy ennakoituna ja hallittavana.

Aloitukset alta ja päältä

Vanha talo on kuin rakas ystävä – sitä haluaa suojella ja siitä haluaa tehdä kauniin. Silti ei yleensä kannata ensimmäisenä rynnätä toteuttamaan sinne unelmien keittiötä – tärkeintä on varmistaa, että runko on käyttökelpoinen ja suojassa sekä alta että päältä, kuten Timo Jokela muistuttaa.

Toisin sanoen remointi aloitetaan vesikatosta ja alapohjasta, jotta varmistetaan, että taloon ei pää- »

IECON OIKEITA SÄHKÖISIÄ TEKOJA

suunnittelusta toimiviin kokonaisuuksiin

- Sähkösuunnittelu
- Kaiken kokoiset sähkötyöt
- Älytaloratkaisut
- Hälytysjärjestelmät
- Aurinkosähköjärjestelmät
- Sähköauton lataus-
asemat asennettuina
- Kunnossapito-
tarkastukset

IECON OY

Opistokatu 9 • 65100 VAASA
040 595 1793

Asematie 7 • 66400 LAIHIA
044 720 9141

iecon@iecon.fi
www.iecon.fi

KAIKKI REMONTIT
AVAIMET KÄTEEN-PERIAATTEELLA.

Remontin rahoitus hoituu kätevästi kauttamme OP:n rahoituksella.

- Muutostyöt
- Kiinteistösaneeraukset
- Kylpyhuoneremontit
- Kaikki kodin remontit
- Vesivahinkojen kartoitus
ja korjaus

ASIAKAS-
TYYTYVÄISYYS
9,1 / 10!

www.vv-kuivaus.fi

Sovi tapaaminen
työnjohtajan kanssa!

020 734 4040
vaasa@vv-kuivaus.fi

Remontit kunnolla tekemisen meaningillä.

Ikkunat, ovet, eristys, vesikatto, lämmitysjärjestelmä, ilmastointi, vesi- ja viemärointi, sähkö... Vanhaan taloon pitää yleensä uusia kaikki mahdollinen, mutta ei kaikkea yhtä aikaa. Vanhat osat, kuten ikkunat, voivat palvella jonkin aikaa, vaikka niiden lämmöneristys ei olisi täydellinen.

Miksi sitä edes tehdään?

Vanhan talon remontointi kannattaa taloudellisesti harvoin, sanoo kokenut remonttineuvoja **Timo Jokela**. Silti suomalaiset asuvat mielellään taloissa, jotka ovat olleet lapsuudenkoteja tai mummoloita. Remontoimme innokkaasti 1900-luvun alkupuolen sekä jälleenrakennuskauden koteja, ja 1800-luvulla rakennettu asumiskuntoinen talo on monen mielestä todellinen aarre.

Mutta miksi edes ryhtyä sellaiseen vaivaan, kun luvassa on loputon työmaa ja kyltymätön rahasyöppö?

Vastaus löytyy esimerkiksi siitä, millainen mielipahan aalto nousee joka kerta, kun kylämaisemasta katoaa jokin vanha rakennus tai rakennusryhmä, tai kun tietyn aikakauden kaupunkilähiötä aletaan kovakouraisesti uudistaa. Tutut rakennukset ovat yksinkertaisesti liian kiinteä osa mielenmaisemaa, jotta niistä pystyisi kevyesti luopumaan.

Vanha talo on yksilöllinen ja korvaamaton, on se sitten rintamamiestalo tai Terijoelta tuotu pitsihuvila. Sillä on oma henki ja yksilöllinen tarina, johon uudet omistajat liittävät oman lukunsa.

Siihen houkutukseen lankeaa yhä uusia puurtajia, ja vanhan rakennuskantamme säilymisen kannalta se on onnellista. Eurooppalaisesta näkökulmasta katsottuna meikäläinen rakennuskanta on varsin nuorta, joten olemassa olevia kerrostumia kannattaa ehdottomasti arvostaa ja pitää näyttävästi esillä. Korjaamalla eri aikakausien koteja asuttaviksi säilytämme oman kulttuurihistoriamme kerroksia tavalla, johon mitkään julkiset varat ja mahdollisuudet eivät koskaan riittäisi.

se mitään kautta kosteutta. Kun runko on kunnolla suojassa, on aika edetä remontin muihin osiin.

Järjestykseen vaikuttaa ensinnäkin se, missä kunnossa vanhat rakenteet ovat ja miten vanha tekniikka vielä palvelee, ja toiseksi omistajien asumistarve. Jos pitää asua talossa remontin aikana tai päästä muuttamaan sinne nopeasti, on luonnollisesti kunnostettava ensin arkielämän kannalta välttämättömimmät osat.

Perinnerakentajien perusohje on, että talossa kannattaa asua jonkin aikaa, ennen kuin tekee remontin loppuun. Esimerkiksi ikkunat voivat palvella vielä hetken, jos ne ovat palvelleet edellisiäkin asujia. Samoin jos keittiökaapit ja tiskipöytä ovat käyttökelpoiset, niitä voi käyttää. Kaiken ei tarvitse olla välittömästi upeaa ja viimeisteltä; on vain hyvä antaa itselleen ja talolle aikaa sopeutua yhteen ja miettiä, miten lopulta löytyy toimivin ratkaisu ja käyttökelpoisin lopputulos.

Tarkastus, tarkastus ja tarkastus

Peruskorjauksen alkuna ennen minkäänlaiseen remontointiin ryhtymistä on aina kuntotarkastus.

- Lähtökohtana on aina talon kunnan selvittäminen asiantuntijan avulla. Se on tärkeää, jotta mitään korjattavia kohtia ei jää huomaamatta, ja jotta saadaan selville se lähtötaso, josta suunnittelu aloitetaan, Timo Jokela neuvoo.

Vanhoissa rakennuksissa on väistämättä erilaisia kulumajälkiä ja pitkän iän tuomia heikkouksia. 1900-luvun alkupuolelta ja sitä aikaisemmalta ajalta säilyneet rakennukset on yleensä alun perin tehty huolellisesti ja rungoiltaan lujiksi. Muuten ne eivät olisi kestäneet vuosisataa tai paria.

Valitettavasti samaa ei voi sanoa myöhempinä vuosikymmeninä tehdyistä remonteista, joista saattaa koitua peruskorjaajalle ylimääräistä huolta ja kuluja.

- Satavuotias talo on peruskorjattu yleensä vähintään kaksi tai kolme kertaa jo aikaisemmin. Niissä on käytetty kunkin aikakauden materiaaleja ja tekniikkaa, jotka ovat osoittautuneet myöhemmin sopimattomiksi ja jopa pilanneet monia taloja, Jokela huomauttaa.

Esimerkiksi asbestia sisältävien eristeiden purku on hankala operaatio, joka täytyy tehdä asiantuntijavoimin. Juuri sen kaltaisiin ikäviin yllätyksiin voi valmistautua parhaiten käyttämällä ammattitaitoista kuntotarkastajaa.

Peruskorjausurakkaa on valvottava kuten mitä tahansa rakennustyömaata. Tarkastuksia on siis tehtävä säännöllisesti remontin edetessä - ja erityisen tärkeä on lopputarkastus ennen laskun maksamista.

- Suosittelen kaikissa tapauksissa asiantuntijan neuvoja. Urakoitsijaa valitessa kannattaa ottaa tarkasti selvää aikaisemmista meriiteistä. Vanhan talon kanssa tieto ja kokemus ovat ehdottoman tärkeitä, mutta on myös tärkeää osata kirjata kaikki tarvittavat asiat urakkasopimukseen, Jokela neuvoo.

BOTNIA
SÄHKÖ

Sähkötyöt
yli 30 vuoden
kokemuksella

Kodit

Kiinteistöt

Teollisuus

P. 0500 860 101

**POHJANMAAN
PORAKAIVO**
Porakaivotyöt ammattitaidolla!
Leivannintie 102, 66510 VAASA, GSM 050 3138 152

• Lämpö- ja vesikaivojen porausta • Tutkimus ja tarkkailureikien porausta • Vesikaivot

• Teräspaalaus • Sekä muita erikoisporauksia

Meiltä myös porakaivojen pesut, pienituottoisten porakaivojen vesipaineaukaisu sekä porakaivopumput, lämpökaivopumput ja lämpökaivoputket

Tykkää
meistä
FACEBOOKISSA!

facebook.com/omakotilehti

omakoti

**KATTOREMONTTI
JA MIELENRAUHA**

Parhaat materiaalit ja ammattitaitoiset tekijät.
Tarjous, jonka sisällön oikeasti ymmärrät.
Vaadi parasta. Saat meiltä kilpailukykyiseen hintaan.

Juha Nordman
044 3433901

Henry Pohjola
044 3433901

**POHJOLA
KATOT OY**

Rinnakkaistie 31, Vaasa, www.pohjolakatot.fi

**SÄHKÖTYÖT
ILMALÄMPÖPUMPUT
SÄHKÖAUTOJEN LATAUS**

SähköWaasa Oy
www.sähkövaasa.fi

**Saneerausten
saralla yli
50 vuotta!**

Julkisivusaneeraukset
Maalaustyöt
Pihatyöt
Huoneistoremontit
Keittiö- ja kylpy-
huoneremontit

**VAASAN MAALAUSTYÖ
REINISAL**

sami@vaasanmaalaustyo.fi
jere@vaasanmaalaustyo.fi
www.vaasanmaalaustyo.fi

Vanhat rakennukset säilyvät maisemassa suurimmaksi osaksi yksityisten kansalaisten korjaamina. Jokainen niistä säilyttää palan oman aikakautensa kulttuurihistoriaa.

Peruskorjaaja, vältä arviointivirheet

1. Aloita kuntotarkastuksesta. Älä edes osta taloa, jos sitä ei kannata korjata.
2. Laadi talousarvio asiantuntijan avulla. Selvitä, voitko saada jostakin taloudellista tukea.
3. Valitse urakoitsija vertaamalla aikaisempaa kokemusta ja toteutuneita urakoita.
4. Varmista, että urakkasopimukseen on kirjattu kaikki tarpeellinen.
5. Huolehdi, että työn edistymistä valvotaan asianmukaisesti.
6. Maksa lasku vasta, kun työn tulos on kunnolla tarkastettu ja valitsemasi valvojan hyväksymä. ■

» LAKIPALSTA

Minna Ravi
asianajaja, osakas
Asianajotoimisto Lindblad & Co Oy
minna.ravi@lindblad.fi
Puh. 020 749 8193

Omakotitalo lahjana

Omakotitalo on mahdollista lahjoittaa joko kokonaan tai murto-osana. Kiinteän omaisuuden lahjoittamiseen liittyy kuitenkin muutamia seikkoja, jotka kannattaa ottaa huomioon, kuten esimerkiksi lahjakirjan muotovaatimukset sekä hallintaoikeuden pidättämisen vaikutus lahjaveron määrään.

Lahjan käsite on muotoutunut oikeuskirjallisuudessa ja -käytännössä. Yleensä omaisuuden luovutusta pidetään lahjana, kun varallisuutta siirretään vapaaehtoisesti ja vastikkeetta henkilöltä toiselle niin, että antajan varallisuus vähenee ja vastaanottajan lisääntyy. Pääsääntöisesti omaisuuden luovutukseen liittyy tällöin myös lahjoittamistahto. Lahjan ei kuitenkaan aina tarvitse olla täysin vastikkeeton: jos omaisuudesta maksettu kauppahinta on enintään 75 % sen käyvästä arvosta, kauppa katsotaan lahjaluonteiseksi, jolloin lahjaveroa saatetaan joutua maksamaan käyvän hinnan ja kauppahinnan välisestä erotuksesta.

Ennakkoperintö on lahja, jonka perittävä eläessään antaa rintaperilliselleen. Rintaperilliselle annettua lahjaa pidetään yleensä ennakkoperintönä, jonka arvo vähennetään rintaperillisen saamasta perinnöstä. Tämä niin sanottu positiivinen ennakkoperintöolettama voidaan kumota esimerkiksi merkitsemällä lahjakirjaan, että luovutusta ei ole pidettävä ennakkoperintönä. Toisaalta lahja otetaan kuitenkin huomioon perintöverotuksessa, vaikka lahjaa ei ole määritetty ennakkoperinnöksi, jos se on saatu enintään 3 vuotta ennen lahjanantajan kuolemaa.

Lahjansaajan pitää maksaa lahjaveroa, jos lahjan arvo on 5 000 euroa tai enemmän. Lisäksi lahjaveroa on maksettava, mikäli kolmen vuoden aikana saa samalta lahjanantajalta useita lahjoja, joiden arvo yhteensä on 5 000 euroa tai enemmän. Lahjan arvona käytetään omaisuuden käypää arvoa eli kauppahintaa, joka omaisuudesta todennäköisesti saataisiin, jos se myytäisiin vapaaehtoisella kaupalla. Omakotitaloa lahjoitettaessa kiinteistönvälittäjän tai muun asiantuntijan arvio on yleensä luotettava osoitus omaisuuden käyvästä arvosta. Toinen vaihtoehto arvon määrittämiseen on vertailu sellaisia kauppia, joissa on myyty lahjaa vastaavaa omaisuutta; tällöin pitää kuitenkin varmistaa, että vertailukaupat ja lahjoitus on tehty ajallisesti lähekkäin ja vertailtavan kiinteistön sijainti ja laatu vastaavat lahjoitettavaa kiinteistöä. Mikäli arviolausuntoa tai vertailukauppia ei ole käytettävissä, voidaan arvostamisessa

käyttää apuna Verohallinnon sivuilta löytyviä syventäviä ohjeita.

Omakotitaloa lahjoitettaessa lahjoittajan on mahdollista pidättää itsellään hallintaoikeus kiinteistöön, mikä otetaan huomioon lahjaveroa laskettaessa niin, että kiinteistön käyvästä arvosta vähennetään hallintaoikeuden arvo. Hallintaoikeuden arvoon vaikuttaa se, kuinka pitkäksi ajaksi hallintaoikeus on pidätetty. Verohallinto laskee hallintaoikeuden arvon, kun lahjansaaja ilmoittaa hallintaoikeuden pidättämisestä lahjaveroilmoituksessa. On kuitenkin hyvä muistaa, että mikäli elinikäisen hallintaoikeuden haltija luopuukin oikeudestaan jo elinaikanaan, luopuminen on lahjansaajalle uusi verotettava lahja.

Kiinteistön lahjakirjaa laadittaessa täytyy huomioda, että lahjakirjan muotovaatimukset ovat samat kuin kiinteistön kauppakirjankin. Lahjakirjan täytyy olla kirjallinen ja siinä on oltava sekä myyjän että ostajan tai heidän asiamiehensä allekirjoitukset. Lisäksi kaupanvahvistajan on vahvistettava lahjoitus kaikkien lahjakirjan allekirjoittajien läsnä ollessa. Lahjakirjasta on käytävä ilmi muun muassa luovutustarkoitus, luovutettava kiinteistö, lahjanantaja ja -saaja sekä vastikkeen määrä ja suoritustapa, mikäli lahja on osin vastikkeellinen. Lahjakirjaan voidaan sisällyttää muitakin määräyksiä: esimerkiksi lahjansaajan puolisolta voidaan sulkea pois avio-oikeus lahjaan.

Lahja on yksi käytetyimmistä perintösuunnittelun keinoista, sillä oikein toteutettuna lahjoituksella voi muun muassa saada veroetuja sekä suosia tiettyä rintaperillistä. Esimerkiksi omaisuuden lahjoittaminen pienissä erissä pienentää perintö- ja lahjaveron progressiovaikutusta; tällöin on tosin kuitenkin huomioitava, onko lahja ennakkoperintöä ja onko lahjoituksen ja kuoleman välillä vähintään kolmen vuoden aika. Toinen esimerkki jäämistösuunnittelusta lahjoituksen avulla on luovutusvoittoveron muuntaminen lahjaveroksi vaikkapa lahjoittamalla kiinteistö, jonka arvo on luovuttajan omistusaikana noussut, jolloin lahjoittajan aikana syntynyt arvonnousu jää luovutusvoittoverotuksen ulkopuolelle. Tässä tapauksessa maksettavaksi tulee ainoastaan lahjaveron, kunhan lahjansaaja pitää omaisuuden omistuksessaan vähintään vuoden ajan. Lisäksi lahjanluonteisella luovutuksella vero voidaan jopa poistaa kokonaan, kunhan kauppahinta ylittää 75 % omaisuuden käyvästä arvosta.

Hilla Karppinen

Hilla Karppinen

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Avain helppo- hoitoiseen pihaan

Oikein valituilla maa-aineksilla ja hyvin tehdyllä maanrakentamisella pihasta saadaan kestävä ja edustava pitkäksi aikaa.

Tarkoin valitut kukkaistutukset kasvavat kituliaasti ja hyötypuutarhan sato jää haaveeksi. Ruohikko joko kuivuu ruskeaksi heti helteiden iskiessä tai sammaloituu ikävästi. Ja kotipuutarhuri voi vain raapia päätään ja ihmetellä, missä menttiin vikaan.

Jos piha ei parhaistakaan ponnisteluista huolimatta kukoista, tai edellyttää valtavasti vaivaa ja ylläpitoa, kannattaa pohtia, onko pinnan alla

kaikki kunnossa. Pihan maa-aineksiin liittyvät perusasiat nimittäin vaikuttavat ratkaisevasti siihen, kuinka kestävä, toimiva ja huoltovapaa piha on pitkällä aikavälillä, toteaa suunnitteluhortonomi ja arboristi **Hilla Karppinen**.

– Pihan lähtötilanteen maaperä kannattaakin tutkia ennen kuin tuodaan uusia maa-aineksia, hän painottaa.

Esimerkiksi hiekkapohjainen maa läpäisee vettä hyvin, mutta savimaa vaatii usein kuivatusratkaisuja, jotta pihakasvit voisivat menestyä. Karppinen kertoo, että olemassa olevaa maa-ainesta voidaan kuitenkin sekoittaa uusiin materiaaleihin, mikä vähentää kustannuksia ja ympäristökuormaa.

– Esimerkiksi savimaata voidaan parantaa hiekan ja murskeen avulla. Tarpeeton maa-aines kannattaa hyödyntää tontilla vaikkapa muotoiluun eikä kuljettaa pois turhaan.

Paikalliset materiaalit vähentävät huoltotarvetta

Hyvin tehty pohjatyö takaa, että piha kestää käyttöä ja pysyy tasaisena. Karppinen korostaa, että esimerkiksi ajoväylien ja oleskelualueiden alle täytyy asentaa riittävä kerros kantavaa kiviainesta, kuten mursketta tai sepeliä.

– Huolimattomasti perustettu poh-

ja voi aiheuttaa routimista ja painumista.

Nykyisin pihoilla pyritään hänen mukaansa minimoimaan hulevesien johtamista sadevesiviemäriin ja suosiimaan imeytysratkaisuja. Esimerkiksi vettä läpäisevät pinnat – kuten sora, kivituhka tai läpäisevät pihakivet – ja imeytysalueet vähentävät pintavesiongelmia.

– Piha kannattaa muotoilla niin, että vesi ohjautuu hallitusti pois rakennuksista ja imeytysalueille, Karppinen sanoo.

Hän myös huomauttaa paikallisten ja uusiokäytettävien maa-ainesten hyödyntäminen säästävän resursseja. Esimerkiksi kunta eli metsänpohja voi olla oivallinen ratkaisu tontille, jossa on jo valmiiksi hiekkapitoinen maa-aines.

– Materiaalien valinnassa voi suosia luonnonmukaisia ratkaisuja, kuten hiekkaa, soraa ja kiviä keinotekoisien rakenteiden sijaan. Paikalliset ja alueelle soveltuvat materiaalit

EKO-MAAKELLARI - LYÖMÄTÖN VAIHTOEHTO

Eri kokoja, ilmastointi, tuplaovet, erilaisia sisustusvaihtoehtoja

puh. 06-722 5192, 0400-160 053 | www.kovjokielement.fi

helpottavat huolto- ja hoitotöiden tarvetta tulevaisuudessa.

Oikea maa-aines
käyttökohteen mukaan

Yleisimmät maa-ainestyyppit pi-
harakentamisessa ovat eri kokoi-
set murskeet, sepelit ja multa. Niille
kullekin on pihalla oma käyttötar-
koituksensa ja -paikkansa.

– Istutus- ja nurmialueille vali-
taan kasvialustaksi ravinteikasta
multaa, joka ei kuitenkaan ole lii-
an hienojakoista, eli savi- tai turve-
pitoista, Karppinen selventää esi-
merkkinä.

Ajoväylille ja kulkureiteille asen-
netaan puolestaan hyvä kantava
kerros, esimerkiksi 0–32 mm murs-
ketta, ja pintakerrokseksi kivituhka
tai sora, joka pysyy paikoillaan. Tii-
vistämällä sora hyvin voidaan var-
mistaa, että maa-aines myös kestää
kuormitusta. Routimaton sora es-
tää maaperän liikkumista pakkas-
olosuhteilla ja on siten suosittu va-
linta.

– Katteet, luonnonkivet ja sora-
pinnat vähentävät eroosiota ja pa-
rantavat veden imeytymistä, Karp-
pinen jatkaa. Alueille, joissa tar-
vitaan hyvää veden läpäisevyyttä,
kannattaa yleensä valita hiekkaa.
Sora ja murske puolestaan tarjoa-
vat paremman kantavuuden ja tii-
vistymisen.

Tontin luontaiset
ominaisuudet
sanelevat valinnat

Tontin luontaiset ominaisuudet
vaikuttavat pihan maa-ainesten va-
lintaan paljon. Parhaassa tilantees-
sa tontille ei tarvitse Karppisen mu-
kaan juurikaan tuoda uusia maa-ai-
neksia, vaan kasvillisuus- ja käyttö-
alueet valitaan vallitsevien olosuh-
teiden mukaan.

– Esimerkiksi kallioiselle pihalle
valitaan kuivuutta kestäviä kasveja,
jos kasvialustaa ei ole mahdollis-
ta saada riittävää määrää. Toisaalta
taas kostean pihan hulevedet voi-
daan ohjata kosteikolle, jonne on
istutettu kosteutta ja seisovaa vettä
kestäviä lajeja.

Hän muistuttaa roudan ulottu-
van sitä syvemmälle, mitä pohjoi-
semmaksi mennään. Tämän vuoksi
pohjoisessa esimerkiksi ajo- ja
kulkuväylät tulee huolehtia huolel-
lisesti routimattomiksi, ja esimer-
kiksi kiveysten pohjatyöt vaativat
enemmän huomiota.

Mullan määrästä ja
katteista ei parane
pihistellä

Pihaa rakentaessa on Karppisen
mukaan järkevää tutkia piha-alue-
en maa-ainekset etukäteen. Jos
esimerkiksi pihalle tulevan nur-
mikon pohja on erittäin savipitoinen,
hän kehottaa lisäämään ennen
nurmimullan lisäämistä kerroksen
hiekkaa. Se tekee rakenteesta kuoh-
keamman, eikä nurmimulta tiivisty
niin nopeasti.

– Nurmikkoa voi myös parantaa
lisäämällä sen pinnalle hiekkaa, jos
se on päässyt tiivistymään.

Pihasuunnittelijana Karppinen
kertoo usein huomaavansa, että
mullan määrästä on helppo sääs-
tää, mutta se hankaloittaa paljon
tulevaisuuden hoitoa.

– Hiekka- ja kivipitoisilla tonteilla
nurmialueita joutuu kastelemaan
heinäkuun helteillä, ja sitä myöten
myös lannoittamaan enemmän.
Toisaalta taas liiallisen tiivistymi-
sen myötä sammal alkaa vallata ti-
laa nurmikolta.

Sama pätee hänen mukaansa
kasvillisuusalueilla. Kasvit juurtu-
vat ja kasvavat paremmin reilus-
sa mullassa. Kasvialustaa olisikin
hyvä varata noin 20 cm nurmikon
alle, 40 cm pensas- ja kukkaistutuk-
sille ja 60 cm puille.

Karppinen toteaa monien ikävä
kyllä säästävän pihallaan myös siinä,
ettei istutusalueille levitetä kat-
teita riittävästi tai ollenkaan.

– Katteet kuitenkin helpottavat
hoitoa, rajaavat istutusalueita ja vä-
hentävät kastelun tarvetta. Katteik-
si sopii esimerkiksi kuorikate, hiek-
ka tai sora.

Vedenpoisto ja
salaojitus voivat kaivata
ammattiosaajaa

Onnistuneen pihan perustaminen
– tai vanhan pihan uudistaminen
– vaatii huolellista suunnittelua ja
oikeiden maa-ainesten valintaa.
Erityisesti vedenpoisto ja salaoji-
tus ovat Karppisen mukaan tärkei-
tä osa-alueita, joissa ammattilainen
voi tuoda lisäarvoa oikean kaluston
ja osaamisen avulla.

Ammattilaisen osaamisesta voi
olla kuitenkin hyötyä ylipäätään pi-
han suunnittelussa, jotta maaperän
ominaisuudet, oikeanlaiset poh-
jarakenteet, hulevesien hallinta ja
ekologisuus saadaan huomioitua.

– Näin saadaan piha, joka kestää
aikaa, vaatii vähän ylläpitoa ja toi-
mii hyvin eri sääolosuhteissa.

Helppohoitoisuus ja kestävyys
ovat tärkeitä toiveita niin vanhal-
le kuin uudellekin pihalle. Niiden
lisäksi Karppinen ounastelee, että
tulevaisuuden pihoilla painotetaan
yhä enemmän luonnonmukaisia
ratkaisuja.

Mihin pihan
maanrakentamisessa
kannattaa satsata?

Oltiinpa sitten perustamassa uutta
pihaa tai vain uudistamassa van-
haa, Karppinen suosittelee huoleh-
timaan ennen kaikkea siitä, että sa-
devesien kaadot menisivät pihalla
varmasti oikein, etenkin talon lä-
hellä.

– On tärkeää, että vesi ohjautuu
poispäin rakenteista, eikä jää lil-
lumaan sokkeliin. Talon olisi hyvä
olla hieman korkeammalla kun ym-
päriöivä piha-alue, ja salaojien tulisi
toimia etenkin talon lähistöllä.

Toiseksi tärkeintä hänen mu-
kaansa on panostaa routimatto-

PUUNKAADOT

• Piha- ja ongelmapuut

• Vaikeat ja ahtaat tilat

• Eri kaatomenetelmät kohteesta riippuen

• Kantojen poisto

• Puuaineksen poiskuljetus

Arviokäynti ilmainen,
soita ja kysy lisää

044-5138515

www.puunkaaminen.fi

TMI

PETRI YLINEN

Lännen
Louhintatekniikka Oy

VAASA
Puh. 040 538 5253
www.lannenlouhintatekniikka.fi

• KAIKKI INFRA-ALAN TYÖT KOKONAIS-
VALTAISESTI TOTEUTETTUNA

• KAIKKI LOUHINTA-ALAN TYÖT

Kaivinkoneet koot 2t - 55t

Kalliomurskeet ja maa-ainekset

Projektinjohto

Mittaustyöt ja mallinnukset

AAA

Luottava
Kumppani

INFRA

RALA
RAITYYS

miin rakenteisiin kulkuväylillä, eten-
kin asfaltin ja kiveysalueiden pohja-
töissä.

– Ne ovat työläitä ja kalliita korjata,
joten pohjat on syytä olla kunnossa.
Vähintään 30 cm routimatonta maa-
ainesta kulkuväyliä alla on minimi.

Edellä mainittujen lisäksi Karppi-
nen huolehtii pihassa etenkin siitä,
että nurmikon ja kasvillisuusaluei-
den pohjalle valitaan riittävä määrä
kasvialustaa.

– Se on helppohoitoisen pihan
avain.

*Hilla Karppisella on viheralalta yli
10 vuoden kokemus. Hän toimii ra-
hastonhoitajana vuonna 1956 perus-
tetussa Puutarhanrakentajat ry:ssä,
joka on viheralan ammattilaisten ja
alasta kiinnostuneiden yhdistys, ja vi-
heralan yrittäjänä yrityksessään Vi-
herpalvelu Fraise Oy.*

Puutarhan maanparannus

Puutarhakasvit tarvitsevat me-
nestyäkseen sopivasti vettä ja
ravinteita. Niitä varten on siis
usein tehtävä maanparannus-
ta. Maanparantamisen tarkoi-
tus on parantaa maan ominai-
suuksia niin, että kasvit kasvai-
sivat siinä mahdollisimman hy-
vin ja tuottaisivat hyvän sadon.
Samalla myös kasvien hoito-
työt helpottuvat.

Kotipuutarhan maanparan-
nus aloitetaan selvittämällä,
mikä on maan maalaji, multa-
vuus, happamuus ja ravinne-
taso. Maata voi tutkia lapio-
testin avulla, mutta tarkat tie-
dot maalajista saa lähettämäl-
lä maanäytteen tutkittavak-
si. Monet tahot tekevät ravin-
neanalyysia ja saattavat tar-
jota myös maanparannus- ja

lannoitusohjeita.

Maanparannuksessa esi-
merkiksi tiiviiseen ja kylmään
savimaahan lisätään läpäise-
vää ja lämmintä hiekkaa, ja
hiekkamaahan puolestaan sa-
vipitoista maata. Jos maa ei
ole riittävän multavaa viljelyn
alussa, on hyvä lisätä maahan
myös kompostia tai muuta elo-
peräistä ainetta. Perustamis-
vaiheessa maa myös peruskal-
kitaan ja japeruslannoitetaan.

Kasvimaan maanparannus
tehdään yleensä keväällä tai
syksyllä. Jos maa vaatii paljon
kunnostusta, eikä alue ole vilje-
lyssä, voi toimeen ryhtyä myös
kesällä. ■

Lähde: www.martat.fi

Teksti: Elina Salmi

Terassi muuttuu kesällä viihtyisäksi olohuoneeksi

Terassi taipuu koosta riippuen moneksi. Se voi olla ruokailu- ja grillauspaikka, juhlien keskipiste ja tai paikka, jossa ystävien kanssa kesäyössä parannetaan maailmaa. Luksusta tuo terassiin upotettu palju tai poreallas.

Kesällä elämä siirtyy ulos – missä olisikaan mukavampaa viettää kaunista kesäpäivää kuin viihtyisällä, mukavasti sisustetulla terassilla?

Terassi toimii kesällä olohuoneena ja voi vallan mainiosti myös näyttää siltä. Jos tila riittää, voi tilan sisustaa huonekalumaisilla kalusteilla, mattoilla ja tekstiileillä. Tietysti on huomioitava, että kalusteiden ja tekstiilien on oltava vedenkestäviä, ellei sitten halua kuskailla niitä koko ajan sisään ja ulos.

Puuterassi kannattaa öljytä aina keväisin ja syksyisin, jotta se kestää pitkään kauniina ja käyttökelpoisena. Lisäksi terassilla on hyvä olla jonkinlainen aurinkosuoja, yksinkertaisimmillaan vaikkapa suuri, siirrettävä aurinkovarjo tai -purje.

Jos terassissa on pergola-tyyppinen ylärakenne, voi sen päälle virittää kangaskatteen, jota voi

säätää auringon mukaan. Jonkin verran se antaa suojaa sateeltakin, kunhan materiaali on vedenpitävää eikä tuule kovasti. Kangaskatteita saa kiskoineen kaikkineen valmiina. Terassin voi kattaa myös markiisilla.

Älä tunge terassia liian täyteen

Moni haluaa terassilleen sohvaryhmän ja ehkä myös ruokailuryhmän. Pienehkölle terassille ei välttämättä mahdu molemmat, vaan tilasta tulee ahdas ja se sekä tuntuu että näyttää täyteen ahdetulta. Jos tilaa on vähän, kannattaa valita keveät ja sirot kalusteet. Kevyt hylly tai vaikka tarjoiluvaunu vievät vähän tilaa ja tarjoavat usein kaivattua lasikutilaa.

Kestävä kehitys näkyy terassikalusteissakin ja

esimerkiksi puu on materiaalina tehnyt vahvan paluun. Ja hyvä niin, sillä melko vähällä huolenpidolla puukalusteet kestävät pitkään. Niitä saa myös ”jo valmiiksi rakastettuina” eli vähän käytettyinä. Itse maalaamalla niistä saa omaan väripalettiin sopivia.

Toinen hyvä luonnonmateriaali on rottinki. Rottinkikalusteet ovat käytössä vähän arempia, mutta aina yhtä suloisia ja romanttisia. Sekä puu- että rottinkikalusteet saavat mukavuutta pehmusteista, joita vaihtamalla voi melko pienin kustannuksin uudistaa terassin ulkonäköä vaikka joka kesä. Pehmusteille on hyvä olla vesitiivis säilytyskaluste, jonne ne voi laittaa sateelta suojaan.

Paljon käytettyjä materiaaleja terassikalusteissa ovat edelleen muovi ja polyrottinki. Säänkestävinä ja helppohoitoina nekin puolustavat paikkaansa.

Köynnöskasveista voi kasvattaa näkösuojan

On terassi sitten lasitettu tai ei, voi näkösuojaa rakentaa verhoilla, säleiköillä tai vaikka köynnöskasveilla. Kun virittää terassin reunaan tukevat narut ja kiertää köynnökset kasvamaan niitä pitkin, kasvaa niistä kesän mittaan ihana ja värikäs seinä suojaamaan naapureiden katseilta.

Kasvit luovat muutenkin kivaa kesätunnelmaa. Niitä voi kasvattaa suurissa ruukuissa tai vaikkapa seinustalle ripustetuissa ampeleissa. Tuoksuvan yrttitarhan tai kukkalaiton voi myös istuttaa terassiin upotettuun kukkalaatikkoon tai virittää laatikot reunustamaan terassin reunaa.

Lasten hiekkalaatikonkin voi halutessaan upottaa terassiin, samoin paljon tai ulkoporealtaan. Hiekkalaatikon näppärä nikkaroi itsekkin, mutta paljon ja altaan kanssa on viisasta käyttää ammattiapua. Täysinäinen palju saattaa painaa yli 2 000 kiloa, joten perustusten pitää myös olla sen mukaiset.

Hiekkalaatikkoon kannattaa tehdä kansi, joka suojaa sitä roskilta ja jonka alle saa pihalelut katseilta piiloon. Kun kansi on tarpeeksi tukeva, säilyy terassi yhtenäisenä vaikka juhannustansseja varten.

Huopa lämmittää viileässä kesäillassa

Jos terassissa on jo valmiiksi kiinteä kate, voi harkita koko terassin lasittamista. Silloin sen käyttöaika pitenee jopa kuukausilla. Lasitus saattaa vaatia toimenpide- tai rakennusluvan, joten asia kannattaa varmistaa oman kunnan rakennusvalvonnasta. Käytännöt vaihtelevat eri puolilla maata.

Myös kattoon asennettavat lämmittimet pidentävät terassikautta molemmissa päissä. Nestekaasukäyttöinen, omilla jaloillaan seisova terassilämmitin on avoterassilla kätevä lämmönlähde.

Kylminä iltoina lämpöä ja tunnelmaa tuovat myös lampanalaja pepun alla, pehmoiset tyynyt ja ihanan lämpimät huovat. Pehmoisen huovan alle on ihana käpertyä ja jatkaa jutustelua rakkaiden kanssa, ihastella auringonlaskua ja luonnon ääniä tai vain nauttia olemassaolosta.

Terassin värimaailman ihminen valitsee tietysti omien mieltymysten mukaan. Jos koti on väreiltään neutraali, voi ulkona hullutella ja nauttia vuoden parhaat kuukaudet värien loistosta. Inspiraatiota voi hakea kesäkukista tai auringonlaskun sävyistä. Toisaalta jos pehmeät, murretut, maanläheiset värit ovat omaa mieltä lähinnä, kannattaa sisustaa terassikin niillä ja tuoda lisäväriä vaikka viherkasveilla.

Grilliä ei saa jättää valvomatta

Terassi toimii usein myös ruokailutilana kesäaikaan ja grillaaminen onkin ehkä suosituin tapa valmistaa kesäherkut. Yksi tykkää kaasugrillistä, toinen vannoo hiiligrillin nimeen.

Jos terassi on tehty puusta, pitää käyttää harkintaa siinä, grillaako terassilla vai sen ulkopuolella. Kaasugrilli on oikein käytettynä ja huollettuna turvallinen, mutta ei sitäkään pidä jättää valvomatta. Jos grillin puhdistus on jäänyt turhan usein väliin, voi sen sisälle kertynyt rasva syttyä tuleen. Kaasuletku on myös tarkastettava säännöllisesti vuotojen varalta, sillä niihinkin liittyy paloriski.

Jos grilliä haluaa käyttää terassilla, on suositeltavaa hankkia sille palonkestävä alusta jo pelkästään siksi, että grillistä mahdollisesti roiskuva rasva putoaa alustalle eikä pilaa laudoitusta. Grillin paikka ei myöskään ole seinän vierustalla tai räystäällä alla, sillä joskus grillatessa syntyy yllättävänkin korkealle yltäviä lieskoja.

Hiiligrilliin liittyy vielä suurempi paloriski ja siksi kannattaa harkita tarkoin, onko sen paikka terassilla vai mieluummin sen välittömässä läheisyydessä pihamaalla. Hiiligrillin tuhka on pitkään kuumaa eikä sitä sisältävää astiaa saa missään oloissa edes väliaikaisesti säilyttää terassilla.

Grillin läheltä on hyvä löytää alkusammutusvälineitä eli esimerkiksi sammutuspeite ja pieni vaahtosammutin. Niitä tulisi osata myös käyttää. Hätätilassa voi käyttää paksua mattoa, jolla tukahduttaa tulen. Alkusammutuksen tulisi kuitenkin tapahtua mahdollisuuksien mukaan itseä ja muita vaarantamatta. ■

Vaasan erikoismattoliike

• Myynti • Arviointi

• Pesu • Korjaus

2005-2025

20

VUOTTA

www.effaticarpet.fi • 050 431 0880 • Kauppapuistikko 27, Vaasa

• Metalliromun osto ja kierrätys

• Teräksen ja raudan myynti

• Autojen kierrätys- ja noutopalvelut (rekisteristä poistot ja romutustodistukset)

• Purkupalvelut

• Siirtolavapalvelut

0400 275453 • vaasa@terashaka.fi • www.terashaka.fi

Opistokatu 18 (Klemetilä) • 65100 Vaasa

KYSY EDULLISTA ERISTYSLASITARJOUSTA

SUORAAN VALMISTAJALTA!

• KORJAUSLASITUKSET

• PEILIT JA PEILILIUKUOVET

• SAUNOJEN JA KYLPYHUONEIDEN LASISEINÄT

• ERISTYSLASIT

• LASIKAITEET

• KEITTIÖN VÄLITILAN LASIT

• PIHLA IKKUNAT JA OVET

AluRoll

LUKAN

- TERASSILASITUKSET

AAA

Korkein luottoluokitus

® Sinetö 2014

Pihla

Ikkunat ja ovet

TUTUSTU MAHDOLLISUUKSIIN www.glasek.fi

24 h

Päivystys

044 317 77 77

GLASEK OY

ERIKOISLASILIIKE

Karhantie 79, 65350 VAASA - Puh. 06 - 317 99 99

Teksti: Elina Salmi

Esteettömyyden tärkeyden havaitsee usein vasta silloin, kun vammautuu vaikka tilapäisesti ja joutuu liikkumaan kyynärsauvojen avulla.

Esteetön koti mahdollistaa toimivamman arjen

Kodin esteettömyys auttaa arjessa paljon suurempaa joukkoa kuin äkkiseltään ajattelisi. Esimerkiksi puolella työikäisistä on jokin pitkäaikaissairaus tai vamma, joka haittaa liikkumista. Myös lapsiperheen arki soljuu mukavammin ja turvallisemmin, jos kodissa ei ole hankalia ovia, korkeita kynnyksiä tai paljon portaita.

Esteettömyys on paljon muutakin kuin vain liikkumiseen liittyvät esteet. Se voi tarkoittaa esimerkiksi riittäviä ja oikeaan paikkaan suunniteltuja tiloja, kynnyksettömyyttä, välttää oviaukkoja, luiskia, tasoja, tukikahvoja, sopivia valoja ja värejä.

- Tilojen hyvä käytettävyys on osa esteettömyyttä ja hyväksi kenelle hyvänsä. Esimerkiksi hyvä julkinen tila on suunniteltu niin, että se ikään kuin itsessään ohjaa kulkemaan oikeaan suuntaan, muistuttaa esteettömyysasiantuntija

Johanna Hätönen Invalidiliitosta.

- Rakennetun ympäristön aiheuttamat haasteet aukeavat itselle usein vasta silloin, kun itse tai läheinen joutuu vaikka tilapäisesti käyttämään pyörätuolia tai kainalosauvoja. Tai silloin, kun liittyy lastenvaunukansan klaaniin. Lapsen ja vaunujen kanssa ei niin vain mennäkään hissittömän talon kolmanteen kerrokseen tai eletä turvallista arkea moneen tasoon rakennetussa pientalossa, jossa on paljon portaita.

Esteetön unelmakoti mukautuu asukkaan tarpeisiin

Julkisten tilojen rakentamista ohjaavat melko tarkat määräykset ja ohjeet siitä, miten vaikkapa näkö- tai kuulovammaisille pitää olla omat ohjausmenetelmänsä. Pientalopuolella määräyksiä on vähemmän ja niissä on enemmän tulkinnan varaa. Yleisesti ottaen on kuitenkin hyvä, että jokainen pystyy rakennetussa ympäristössä liikkumaan.

- Este ei muodostu ihmisen tavasta liikkua tai toimia, vaan siitä, että ympäristö ei ole suunniteltu palvelemaan kaikkia. Vika ei siis ole ihmisessä vaan ympäristössä, joka ei puhu ihmisen kanssa samaa kieltä, toteaa Hätönen.

Kun ihminen esimerkiksi vammautuu tai ikääntyminen muuttaa toimintakykyä, voi syntyä haasteita ja kotia aletaan katsoa uusin silmin. Se, millainen on esteetön, toimiva koti, riippuu tietysti paljon asukkaasta.

- Kotiin liittyy paljon henkilökoh-

taisia toiveita. Jos esimerkiksi tykkää laittaa itse ruokaa, niin silloin pitää keittiössä olla tarpeeksi tilaa käytettävissä. Jos tilanne syystä tai toisesta muuttuu niin, ettei ole mahdollista käyttää yläkaappeja, on kaikki tavarat saatava sijoitettua alemmas, poh-tii Hätönen.

– Julkisissa tiloissa voidaan tehdä ratkaisuja siltä pohjalta, että ne ovat mahdollisimman monelle hyviä, mutta kodissa ratkaisujen pitäisi olla just eikä melkein sopivia asukkaalle. On hyvä, jos asunnon pohjaratkaisu mahdollistaa tilojen käyttötarkoituksen muuttamisen esimerkiksi kalustuksen avulla.

Riittävästi tilaa ja vain vähän siirtymiä

Väljäksi suunniteltu ja rakennettu unelmakoti on usein kuin luonnos-taan myös esteetön. Taloon sisälle pääsee ulkoa mieluiten suoraan, ilman portaita. Ulko-ovi on riittävän leveä ja kevyesti avattavissa. Sisälle pääsemistä helpottaa vaikka äylukko, joka avaa oven silloin, kun sitä lähestyy lukkoa ohjaavan puhelimen kanssa. Halvimmat ratkaisut ovat muutaman satasen hintaisia.

Esimerkiksi eteisessä on oltava tilaa laittaa kengät jalkaan istuen tarvittaessa tai pukea päiväkotikouluikäisen kurahousuihin. Säilytystilaakin tarvitaan. Vanhemmissa taloissa ja asunnoissa on usein sisäänkäynnillä kaksi ovea, joista sisempi ovi aukeaa asuintiloihin päin. Sellainen voi olla apuvälineen, kuten kainalosauvojen, pyörätuolin tai rollaattorin kanssa liikkuvalla hankalalla.

Sellainen voi olla apuvälineen, kuten kainalosauvojen, pyörätuolin tai rollaattorin kanssa liikkuvalla hankalalla. Ne voivat myös olla palotilanteessa haasteellisia.

Jos tilaa on tarpeeksi, kannattaa sisäovien osalta harkita kaikkien ovien vaihtamista liukuoviksi. Valaisimet vähintään vessaan vievällä reitillä on hyvä muuttaa liiketunnistimella toimiviksi, jotta yölläkin pääsee liikkumaan turvallisesti.

Nykyään niin trendikäs saareke-keittiö oleskelun yhteydessä mahdollistaa sen, että keittiötoiminnot pysyy järjestämään väljemmin. Jos siihen ei ole nykyisessä kodissa tilaa, voi miettiä, minne yläkaappien tavarat voisi sijoittaa niin, että niihin pääsee käsiksi. Jos alakaapit korvaa vetolaatikostoilla, lisääntyy säilytystila kuin huomaamatta, kun kaikki tavarat ovat hyvin esillä.

Esteettömässä keittiössä on mahdollisimman vähän siirtymiä paikasta toiseen. Mikro on pöytätason korkeudella, jotta kuuman ruoan saa sieltä ulos kurottelelta ylöspäin. Uunin luukku aukeaa sivusuuntaan ja uunipellit ovat helposti ulosvedettävissä. Astianpesukone on vähän tavallista korkeammalla. Hyvät vetimet ja automaattinen sulkeutumismekanismi helpottavat kaappien ja laatikoiden käyttöä.

Vaikka tarvittaisiinkin lisää tilaa, ei kaappien poistaminen ole ratkaisu. Säilytystilaa tarvitaan joka tapauk-

sessä niin keittiössä, eteisessä, kylpyhuoneessa kuin makuuhuoneissakin.

Väljät tilat ilman tasoeroja helpottavat liikkumista

Kylpyhuone on toisinaan se asunnon ”jäätätila”, joka on vain sattunut jäämään keskelle kämppää ja siksi tehty kylppäriksi. Jos se kuitenkin on valmiiksi tarpeeksi tilava, voi tilaa järkeistää pyörätuolia, rollaattoria tai muuta apuvälinettä käyttävän tarpeisiin sopivaksi esimerkiksi järjestämällä vesikalusteet uudelleen.

Väljemmät, tarkoituksenmukaisesti mitoitettut wc- ja peseytymistilat helpottavat paitsi apuvälineiden kanssa liikkuvaa, myös esimerkiksi lapsen kanssa toimivaa. Taaperon vessakäyntejä harjoiteltaessa pitää auttajan mahtua vessaan mukaan. Lapsiperheessä on usein myös kasa-päin pyykkiä tai ulkovaatteita kuiva-ttavana.

Pesutilan lattia ei saa olla märkänä näkään liukas ja se pitää olla helposti puhdistettavissa. Lattialämmitys kuivattaa tilaa ja lisää turvallisuutta. Pyörätuolilla tai rollaattorilla pääsee kylpyhuoneeseen helpommin, kun korkea kynnyks korvataan molemmin puolin viistotulla kynnyksellä tai kokoonpainuvalla kumikynnyksellä. Jos ovelle pääsee suoraan apuvälineen kanssa, riittää oviaukon leveydeksi 80 senttimetriä. Jos taas vastassa on tiukka mutka ennen ovea, pitää oviaukon olla leveämpi.

Muissakin tiloissa kannattaa pyrkiä siihen, että lattioiden pinta on samalla tasolla koko asunnossa – asunnossa ei siis ole tasoeroja.

Portaat ovat aina turvallisuusriski. Tilastojen mukaan yksi yleisimmistä tapaturmien syistä kotona on portais-kaatuminen tai putoaminen. Siksi yhteen tasoon rakennettu koti on lapsiperheelle erittäin hyvä vaihtoehto niin aikuisten kuin taaperoidenkin kannalta. Kokonaisuus on hallittavampi, kun kaikki on samassa kerroksessa eikä tarvitse rampata portaissa hakemassa aina väärässä kerroksessa olevia tavaroita.

Sisääntulokerrokseen makuuhuone ja peseytymistilat

Jos kuitenkin asuu tai on aikeissa hankkia useampaan tasoon rakennetun kodin, kannattaa kiinnittää huomiota siihen, voiko pohjaratkaisua tarpeen tullen muuttaa toimivammaksi. Jos vaikka jalka napsah-taa poikki laskettelurinteessä, missä nukut ja peseydyt silloin?

Sisääntulokerroksen pitäisi tilapäisen vammautumisen varalta olla niin sanottu ”selviytymiskerros”. Sisälle pitäisi päästä esteettömästi suoraan ulkoa, siinä pitäisi olla väljästi mitoitettu peseytymistila ja ainakin yksi makuuhuone. Jos siis on vaikka jalka paketissa, niin selviytyy toipumisen vaatiman ajan kotona.

– Jos tilanne on pysyvämpi, on mietittävä muita vaihtoehtoja – viime kädessä muuttoa toimivampaan kotiin. Eihän kukaan tietenkään halua vain

Traskback

ASIANAJOTOIMISTO | ADVOKATBYRÅ
TRÅSKBÄCK & CO

Vaasanpuistikko | Vasaesplanaden 15 A 15, 65100 Vaasa | Vasa
puh. tel. (06) 3170 311 | fax (06) 3170 312
toimisto@traskback.fi | www.traskback.fi

Freepik

selviytyä kodissaan, vaan elää täy-tä, ihmisarvoista elämää. Onkin hyvä miettiä, voiko olemassa olevia tiloja ja tilanteiden muuttuessa ja tarpeen vaatiessa muokata niin, että esimerkiksi apuvälineen käyttö onnistuu ja sen vaatima tila löytyy, sanoo Hätönen.

Selviytymiskerros on käytännöllinen myös erilaisissa kriisitilanteissa. Esimerkiksi pidemmän sähkökatkoksen sattuessa voi välttämättömät arkitimet, kuten ruoanlaiton, peseytymisen ja nukkumisen keskittää yhteen kerrokseen ja pyrkiä pitämään vain sen lämpimänä.

Ikä herättää miettimään kodin esteettömyyttä

Ikääntyminen voi tuoda mukanaan monenlaisia haasteita perusarkeen.

Keittiön yläkaappeihin laitettuihin tavaroihin ei ylety ilman kiipeilyä, portaat pelottavat tai niitä ei pysty käyttämään ollenkaan, eikä rollaattori mahdu vessaan. Useimmiten kodin muokkaukseen ryhdytäänkin silloin, kun ikääntyminen alkaa asettaa rajoituksia normaalissa arjessa.

Ulkoportaat voi korvata luiskalla, jos maanpinnan ja sisäänkäynnin tasoero on alle metri. Sitä korkeampiin tasoeroihin suositellaan nostinta, koska muuten luiskasta tulee niin pitkä, että sen sijoittaminen sisäänkäynnin yhteyteen voi olla hankalaa.

Luiskan pitää olla vähintään 90 senttimetriä leveä ja pinnaltaan kova, tasainen ja luistamaton. Siitä kannattaa tehdä mahdollisimman loiva ja varustaa suojakaiteilla. Lämmittämättömän luiskan kaltevuus saa olla korkeintaan viisi prosenttia.

Asunnon muutostöihin voi saada avustusta

Asunnon muutostöihin voi saada avustusta eri tahoilta. Ympäristöministeriön alainen valtion tukeman asuntorakentamisen keskus varke.fi jatkaa ARAn työtä ja myöntää avustuksia sellaisiin muutostöihin, jotka edistävät vammaisten ja iäkkäiden henkilöiden asun-tojen esteettömyyttä. Myös vammaispalvelulain nojalla voi saada avustuksia asunnon muutostöihin. Vakuutus-yhtiöt tulevat apuun silloin, kun vammautuminen on aiheutunut liikenneonnettomuudesta tai tapaturmasta.

Lisätietoja avustuksista: varke.fi, Invalidiliitto ja oma vakuutusyhtiö. ■

Teksti: Siru Uusi-Seppälä

Kesä on mukavaa aikaa omakotitalon huoltotoille

Kesän lomakausilla omakotitalon huoltamiselle saattaa olla paremmin aikaa kuin muina vuodenaikoina. Tätä ajatellen on hyvä uutinen, että lähes mitä tahansa omakotitalon vuosihuoltoon liittyvää voi tehdä kesällä.

– Periaatteessa kesä on oikein hyvä aika tehdä kaikkia huoltotöitä, kun kelit ovat yleensä parhaat ulkotöille. Kesällähän voi tehdä käytännössä kaiken muun paitsi lehtien puhdistamisen, joka on selkeästi syksyn asioita, vahvistaa kiinteistöjen kuntotarkastuksiin ja elinkaareen perehtynyt tekninen päällikkö **Antti Heimlander**.

Esimerkiksi ulkomaalaus, öljyäminen ja muu pintojen suojaaminen voi sujua paremmin ja mukavammin ke-

sällä, kun sadetta on vähemmän. Sää voi vaikuttaa esimerkiksi maalin taiseeseen kuivumiseen. Yleensä paras säätila maalaukselle on, kun ulkona on lämmin, vähintään +5 asteen lämpötila ja pilvipoutaa. Sopiva lämpötila kannattaa kuitenkin varmistaa valitsemansa maalin kohdalla erikseen, sillä jotkin maalit tarvitsevat korkeamman lämpötilan. Muista, että lämpötilavaatimus koskee myös maalattavaa pintaa ja itse maalia.

Samoin ikkunan tiivisteiden kor-

jaaminen talon ulkopuolella voi sujua parhaiten kesällä, kun ulkona on kuivaa ja lämmintä. Tämä liittyy erilaisiin tiivisteisiin, liimamassoihin ja muihin materiaaleihin:

– Monesti ne tarttuvat parhaiten, kun ulkona on kuivaa ja lämmintä, Heimlander selittää. Kesällä ikkunat voivat myös olla tarvittaessa pitkään auki, joka voi olla eduksi ikkunoita huoltaessa.

Ikkunoiden tiivisteet kannattaa tarkastaa vuosittain esimerkiksi ir-

toavan maalin varalta. Pieni maalin irtoaminen kannattaa pistää merkille ja korjata, sillä maalin tehtävä on ikkunoissakin suojella puuta. Ikkunantiivisteiden uusimista puolestaan tarvitaan useimmiten 5–7 vuoden välein.

Kesän alussa tarkastetaan talon kunto

Moni asia on yksinkertaisesti mukavinta hoitaa juuri kesäisin. Vaikka-

pa vanhan talon ryömintätilojen tarkastus voi olla miellyttävämpää, kun ilma on lämmin.

– Katsotaan onko pohja kuiva, onko vesilammikoita, valumajälkiä tai kostea maa-ainesta. Toinen on puurakenteiset alapohjat: onko alapohjan alapinnan puurakenteissa tai levyissä kosteusjälkiä tai muita vaurioon viittaavia jälkiä. Ne ovat oikeastaan ne tärkeimmät, helposti katsottavat asiat, Heimlander ohjeistaa.

Lähtökohtana Heimlander pitää sitä, että tarkastukset voi tehdä maalikkokin.

– Aina kannattaa käydä ensin itse. Sitten, jos näkyy jotain, mistä ei itse ole varma, niin sitten olisi sen ammattilaisen aika. Vaikka tarkastuksia paljon tehdäänkin, niin aina kannattaa itse aloittaa. Jos kaikki näyttäisi olevan kunnossa omiin silmiin, niin tietysti siinä ollaan jo aika varmalla pohjalla.

Alapohjan tarkastuksessa malttia mukaan

Alapohjan tarkastuksessa voi kiinnittää huomiota myös esimerkiksi tuuletukseen, ryömintätilan korkeuden riittävyteen ja maapohjan muotoon ja maalajiin. Rakenteita voi tarkastaa pistokokeilla esimerkiksi teräspiikillä, mutta ne eivät vaadi erityisempää jatkuvaa huoltoa. Ryömintätilaan

mentyään se kannattaa myös puhdistaa esimerkiksi rakennusjätteistä ja muista orgaanisista materiaaleista.

Jos ryömintätilassa sitten havaitsee jotain epäilyttävää kuten hyönteisvaurioita tai kosteusjälkiä, ammattilainen kannattaa tilata paikalle arvioimaan tilannetta.

– Jos näkyy jotain sellaista, kuin vettä ryömintätilan pohjalla tai outhoja jälkiä, niin ei kannata suin päin rynnätä korjaamaan. Ammattilainen tilataan katsomaan mikä on tilanne, mitä kannattaa tehdä ja missä laajuudessa, ettei lähdetä esimerkiksi tekemään kovin pienien havaintojen takia hirveän isoja korjaustöitä. Ammattilaisella on parempi kyky arvioida, mitä kannattaa tehdä.

Kevään tullen paljastuvat vesikaton vauriot

Lumien sulamisen jälkeen kannattaa tehdä myös vesikaton ja yläpohjatilat, eli ullakon tarkastus. Maallikon silmämääräinen arvio riittää tähänkin. Katon ulkopinnalta kannattaa tarkastaa kattotiilet, joita lumi on voinut irrottaa tai rikkoa. Varsin yleistä on myös lumiasteiden irtoaminen tai löystyminen talven aikana. Tämän voi huomata vaikkapa kiinnitysruuvien löystymisestä tai puuttumisesta.

Aluskatteiden kunto tarkastetaan repeämien ja reikien varalta. Ylä-

” Erityisesti vesikaton korjaus ja maalaus on parempi hoitaa lämpimänä ja kuivana aikana, eli esimerkiksi kesällä.

pohjatiilojen lämmöneristeiden kuntoa kannattaa myös pitää silmällä. Heimlander kannustaa tarkastuksissa säännöllisyyteen:

– Aina mitä useammin käy katso-massa ja mitä aiemmin ne puutteet havaitaan, niin sitä halvemmalla ne ovat laitettavissa kuntoon. Jos ei aikoihin käydä, niin ongelmat ehtivät pahentua ja vauriot laajenevat vuosi vuodelta. Sen takia olisi tärkeää, että käytäisiin säännöllisesti tarkastamassa.

Talon vesikaton ja yläpohjan lisäksi katon tarkastuksissa kannattaa kiinnittää huomiota kulkusiltoihin ja tik-kaisiin, räystäisiin, syöksytorviin, rän-nikaivoihin ja piippuun.

Ilmastomuutos voi vaikuttaa kosteusrasitukseen

Omakotitalon huollon kannalta lämpötila on isoin tekijä. Erityisesti vesikaton korjaus ja maalaus on parempi hoitaa lämpimänä ja kuivana aikana, eli esimerkiksi kesällä. Syksyn sateis-sa olosuhteet muuttuvat.

Toisaalta ilmastomuutos voi vaikuttaa omakotitalojen asumismukavuuteen ja säärasitukseen uudella tavalla. Heimlander puhuu ulkoseini-en kosteusrasituksesta, joka lisääntyy, mikäli sateet lisääntyvät ja lumen sijaan saadaan vettä isomman osan vuodesta. Tätä ei valitettavasti voida Heimlanderin mukaan juurikaan ennaltaehkäistä:

– Uudisrakentamisessahan sitä huomioidaan: ohjeet on muuttuneet, rakenteista tehdään varmempia ja esimerkiksi viistosadetta kestäviä. Vanhoissa rakennuksissa rakenteet ovat ne, mitkä on aikanaan tehty. Jälkikäteen ei ole juurikaan mitään tehtävissä. Jos ulkoverhoukseen syntyy vaurioita, joudutaan korjaamaan rakenteita.

Kesällä muuttuva ilmasto vaikuttaa toisella tavalla:

– Ilmiselvin tietysti on, että jos hel-jeksot ovat pidempiä ja lämpötilat korkeampia, niin ensimmäinen tekijä, mihin se vaikuttaa on sisälämpötila ja asumisviihtyvyys.

Ilmanvaihtokoneen asetukset kesäksi kuntoon

Kun lämmityksestä puhutaan, säh-

kön hintahan se aina kiinnostaa. Heimlander toteaa, että kesällä sähkökulutukseen voi vaikuttaa lähinnä viilennyksen käytöllä ja tavallisilla käyttösähkökysymyksillä:

– Jos talossa on sähkölämmitys, sitä ei kesällä niin kulu. Sillä voi vaikuttaa, miten paljon käyttää esimerkiksi ilmalämpöpumppua viilennykseen. Ja tietysti ihan perusasiat, kuten valot ja normaalit käyttösähköasiat.

Ennen lämpimiä vuodenaikojen Heimlander kannustaa tarkastamaan ilmanvaihtokoneen asetukset, josta selviää tutustumalla oman koneen käyttöohjeisiin.

– Kannattaa katsoa, miten ne on laitettu. Välillä on tullut vastaan, että kesälläkin on ollut jälkilämmitys päällä. Talvella asetuksen on tarkoitus lämmittää sisään puhallettavaa ilmaa. Kesällä se tietysti kuluttaa sähköä ja lisää sisätilan lämpötilaa entisestään. Eli tällaisena huolto- ja tarkastusasiana tämä kannattaa katsoa.

Kesä on hyvää aikaa myös salaojien huoltamiseen

Rakennuksen ikä ja ilmanvaihdon tyyppi vaikuttaa jonkin verran sisätilojen lämpötilaan ja siihen, miten lämpötilaan voi vaikuttaa vaikkapa tuulettamalla tai verhoilla. Heimlanderin mukaan se, onko kyseessä uudempi tai vaikka 200 vuotta vanha talo ei kuitenkaan vaikuta suoraan huoltotoimenpiteisiin. Eli esimerkiksi talon maalauksen tai vesikaton kanssa talon iällä ei ole juurikaan merkitystä.

Yksinomaan kesällä tehtäviä huoltotöitä on Antti Heimlanderin mukaan hyvin vähän. Esimerkiksi salaojien huoltoon ja tarkastukseen kesä on sopivaa aikaa, mutta ylipäättään niiden hoitamiseen riittää, että maa on sulana. Myös moni muu tarkastus- ja huoltotoimenpide onnistuu muinakin vuodenaikoina. Käytännössä kesä sallii talonnomistajan valita, paljonko haluaa huoltotöiden parissa puuhastella – mutta valoisia ja lämmintä aikaa sekä kesälomakausi tarjoavat kodin huoltoon ainakin hyvät puitteet.

Haastateltava toimii teknisenä päällikkönä ja vastaa mm. kuntotarkastuksista kiinteistöjen elinkaareen erikoistuneessa Sustera Oy:ssä. ■

Freepik

Freepik

Freepik

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Kulttuurista, urheilusta ja paljon muuta – yhdistykset yhdessä harrastamisen asialla

Oltiinpa sitten kaupungissa tai maaseudulla, yhdistyksillä on tärkeä rooli harrastusmahdollisuuksien ja ajanvietteen luomisessa kaikenikäisille. Yhdistystoiminnalla onkin Suomessa pitkät perinteet, ja yhdistysten puitteissa on harrastettu urheilua, laulettu, tehty taidetta tai vain nautittu yhdessä tekemisestä muiden samanmielisten kanssa.

Suomen sanotaan olevan yhdistysten luvattu maa. Sanonnassa on myös perää: vaikka Patentti- ja rekisterihallitus poisti vuonna 2016 listoiltaan kaikki yhdistykset, joista ei ollut kuulunut pihaustakaan vähintään 20 vuoteen, erilaisia järjestöjä, liittoja ja yhdistyksiä on meillä edelleen yli 100 000. Kun mukaan lasketaan myös erilaiset urheiluseurat, luku paisuu entisestään.

Yhdistykset ovat toki kirjava joukko, johon mahtuu niin muutamien kymmenien jäsenten harrastusryhmiä kuin satojen tuhansien jäsenten ammattiyhdistyksiä. Olipa kyseessä sitten urheiluseura, kirjapiiri tai vaikkapa koiraharrastajien yhdistys, yhdistyksillä on kuitenkin tärkeä rooli ajanvietteen luomisessa kaikenikäisille. Vaikka kesällä tekemistä riittää muutenkin, olemme koonneet tähän

muistutuksena muutamia esimerkkejä siitä, mitä kaikkea yhdistysten puitteissa voi päästä tekemään.

Kulttuurin harrastaminen yhdistää

Laulu, ennen kaikkea yhdessä laulaminen, on monien rakastama harrastus, joka sopii kaikenikäisille ja -kuntoisille.

Kuoroharrastuksen alkuun on tavallisesti myös helppo päästä: niin kansalais- ja musiikkiopistoilla kuin seurakunnillakin on usein omaa kuorotoimintaa. Nuorten Kuoroliitto, Suomen Mieskuoroliitto ja Suomen Naiskuuroliitto toimivat kattojärjestöinä useille kymmenille paikallisille kuoroyhdistyksille. Moniin kuoroihin voi liittyä kuka vain, mutta osa järjestää koelauluja testatakseen hakijoi-

den musikaalisuutta ja äänialaa.

Jos taas janoaa päästä teatterin lavalle, sekään ei ole mahdotonta. Monet pienet, paikalliset teatteriyhdistykset toimivat tyypillisesti talkoovoimin ja kaipaavat aktiivisia jäseniä. Usein niiden toiminta huipentuu kesäteatteriesitykseen, jotka ovatkin rakastettu osa suomalaisten kesänviettoa.

Myös kansalaisopistot pitävät yllä paikallista harrastelijateatteritoimintaa. Vaikka tuotannosta tyypillisesti vastaa alueen oma teatteriyhdistys, monesti toiminnan mahdollistaa viime kädessä juuri paikallinen kansalaisopisto.

Kotiseutuyhdistykset ja ystävyyssseurat

Myös kotiseutuyhdistyksiä löytyy

useimmilta paikkakunnilta, joskus jopa kaupunginosan tai kylän tasolla. Kotiseututoiminnalla on Suomessa pitkät perinteet: vuonna 1949 perustetun Suomen Kotiseutuliiton alla toimii lukuisia paikallisyhdistyksiä. Niiden keskeistä toimintaa oli aikoinaan yleisen kansankulttuurin talentaminen ja luonnon ja ympäristön vaaliminen. Nykyisinkin kotiseutuyhdistykset järjestävät monipuolisesti paikallistapahtumia, pitävät yllä perinteitä ja paikallishistoriaa ja kehittävät monimuotoista kotiseututyötä. Näin niiden tehtävänä on yhtä lailla vaalia yhteisiä kulttuuriympäristöjämme kuin elävöittää asuinpaikkoja.

Myös erilaiset maakohtaiset ystävyyssseurat ovat Suomessa laajalle levinnyttä toimintaa. Niiden ansiosta halu perehtyä paremmin johonkin

tiettyyn maahan tai kulttuuriin, tai syvempi paneutuminen jo mieluisan maan kulttuuriin ei välttämättä edellytä matkustamista ulkomaille.

Suomessa toimii yli 100 ystävyysseuraa, jotka kukin hoitavat ystävyys- ja kulttuurisuhteita ystävyysmaansa kanssa. Näistä yhdistyksistä valtaosa kuuluu Ystävyysseurojen liittoon.

Ystävyysseurat tuovat ystävyysmaansa kulttuuria tutuksi niin jäsenille kuin muillekin järjestämällä esimerkiksi yhteisiä kulttuuri- tai keskustelutapahtumia, ruuanlaitto- tai tanssikursseja tai muuta ohjelmaa.

Liikuntaa kaiken ikäisille – ja kuntoisille

Erilaisilla liikunta- ja urheiluseuroilla on Suomessa pitkät perinteet, ja ne ovat vaikuttaneet toiminnallaan myös yhteiskunnallisella tasolla. Vuoden 1990 jälkeen lähes joka neljäs Suomessa perustettu yhdistys toimii liikunnan alalla. Etenkin yleisurheilu- ja jalkapalloseuroilla on meillä runsaasti jäseniä ja pitkät perinteet, mutta myös uudempien trendilajien ympärille on rakentunut vahvaa yhdistystoimintaa. Sen avulla edistetään lajin kehitystä ja mahdollistetaan monipuoliset harrastus- ja kilpailumahdollisuudet.

Esimerkiksi frisbeegolf-ratoja on noussut Suomeen kuin sieniä sateella. Niin täysinmittaisia kilparatoja kuin pieniä, aloittelijoille sopivia 3-väyläisiä ratojakin löytyy siis helposti. Koska harrastuksessa pääsee alkuun jo parilla kiekolla, se on monille sopiva laji, jossa voi kehittyä jatkuvasti. Suomalaisen frisbeegolf-seurojen katojärjestönä toimii Suomen Frisbeegolfliitto.

Padel oli pari vuotta sitten trendilaji, ja padel-saleja rakennettiin kiihvasta tahtia. Vaikka suurin innostus on osoittanut laantumisen merkkejä, lajilla on yhä runsaasti aktiivisia harrastajia. Suomen Padelliitto ry aloitti toimintansa jo vuonna 2004, ja sillä on tällä hetkellä 103 jäsenseuraa eri puolilla Suomea.

Keppihevosharrastus ollut kasvussa 2020-luvulla

Uudetkin urheilulajit keräävät helposti ympärilleen innokkaita harrastajia ja ennen pitkää oman yhdistyksen, jonka puitteissa organisoida toimintaa. Esimerkiksi keppihevosharrastus nousi Suomessa suuren yleisön tietoon viimeistään vuonna 2017, jolloin ilmestyi Selma Vihusen aiheesta ohjaama dokumenttielokuva *Hobbyhorse Revolution*. Lajin suosio on ollut siitä lähtien jatkuvassa kasvussa.

Suomessa harrastusta on ollut viimeässä eteenpäin Suomen Keppihevosharrastajat ry, joka tarjoaa keppihevosharrastajille tietoa, toimintaa ja kilpailuja ympäri Suomea. Yhdistyksen tavoitteena on tarjota harrastajille tietoa ja koulutusta keppihevosharrastuksen saralla, mutta myös tuoda harrastajia yhteen ja tarjota toimintaa niin jäsenille kuin yhdis-

tykseen kuulumattomillekin keppihevosharrastajille. Toimintaperiaatteisiin kuuluu vapaaehtoisuus, yhdessä tekeminen ja harrastuksen ilmaisuus.

Yhdistyksen toimintaan kuuluu muun muassa keppihevoskilpailuiden järjestäminen ja listaaminen, keppihevosvalmentajien ja -tuomareiden kouluttaminen sekä virallisten näyttelytuomareiden koulutus ja näyttelytoiminnan pyörittäminen.

Cosplay-harrastus kiinnostaa etenkin nuoria aikuisia

Myös cosplay eli manga-, anime-, peli- tai muiksi fiktiivisiksi hahmoiksi pukeutuminen on kiinnostanut harrastuksena etenkin nuoria ja nuoria aikuisia. Harrastus yhdistää käsityöosaamista luku- tai peliharrastamiseen ja esiintymiseen, joko yksin tai ryhmässä.

Cosplay-innustus lähti Suomessa kasvuun 2000-luvulla, ja nykyisin meillä järjestetään vuosittain jo useita tapahtumia, joihin liittyy cosplayta.

Suomalaisten cosplay-harrastajien yhdistyksen Cosplay Finlandin päämääränä on koota yhteen Suomen hajanaista cosplay-harrastajakenttää sekä edistää cosplay-harrastusta. Yhdistys tarjoaa cosplay-harrastajille esimerkiksi pukuohjeita sekä muita neuvoja, luo harrastajille mahdollisuuksia tavata toisiaan sekä tekee cosplayta tunnetuksi harrastuksena.

Erilaisiin tapahtumiin osallistumisen lisäksi Cosplay Finlandilla on myös paljon omaa toimintaa valtakunnallisesti eri puolilla Suomea.

Eläke – harrastamisen parasta aikaa?

Eläkevuodet voivat olla harrastamiselle parasta aikaa, mikä näkyy esimerkiksi Eläkeläiset ry:n toiminnassa. Yhdistys on järjestänyt eläkeläisjäsenilleen muun muassa liikunta- ja kulttuuriaktiviteetteja jo vuodesta 1959. Tänä päivänä sillä on Suomessa 13 aluejärjestöä ja liki 200 paikallisyhdistystä, joiden kautta voi liittyä mukaan toimintaan.

Paikallisyhdistykset tarjoavat suotuisan ympäristön yhdessäololle ja virkistävälle harrastuksille.

Toimintaan kuuluu niin liikunta-kerhoja, laulu- ja tanssiryhmiä, kuroja ja lausuntaryhmiä, askartelu- ja käsityökerhoja, näytelmäkerhoja kuin keskustelu- ja opintopiirejäkin. Lisäksi jäsenille järjestetään risteilyjä, juhlia ja matkoja sekä kotimaahan että ulkomaille.

Myös ystäväpalvelu on yksi tärkeä osa Eläkeläiset ry:n toimintaa. Vapaaehtoiset jäsenet vierailevat yksinäisten vanhusten luona, pitävät yhteyttä heihin ja auttavat arjen askareissa ja yhteydenpidossa viranomaisiin ja palvelulaitoksiin. Yhdistysten kuorot sekä näytelmä- ja muut ohjelmaryhmät vierailevat vanhainkodeissa, vanhusten palvelutaloissa ja muissa laitoksissa.

Tukea lasten ja nuorten harrastustoimintaan

Lasten ja nuorten harrastamisen tärkeyteen havahduttiin Suomessa viimeistään koronapandemian aikana. Opetus- ja kulttuuriministeriö kehitti sen edistämiseksi Harrastamisen Suomen mallin, jonka tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä.

Harrastuksen järjestäjinä voivat olla urheiluseurat, kulttuuritoimijat, nuorisojärjestöt, kunnat ja muut harrastustoimintaa järjestävät yhteisöt, jolla on osaamista lasten ja nuorten kanssa toimimisesta. Harrastaminen voi olla myös nuorten omaehtoista harrastamista valvotussa ympäristössä. Kuulemisesta saadun tiedon perusteella kunta kokoaa lasten ja nuorten harrastustoiveita toteuttavat harrastusten järjestäjät, jotka voivat olla paikallisia, alueellisia tai valtakunnallisia toimijoita. Esimerkiksi lukuvuonna 2024–2025 toimintaa järjestettiin 258 kunnan alueella.

Maa- ja metsätalousministeriön rahoittamalla 4H-toiminnalla on myös pitkät perinteet lasten ja nuorten harrastustoiminnan tukemisessa. 4H:n tavoitteena on auttaa lapsia ja nuoria löytämään itselleen mielekästä tekemistä ja monipuolisen harrastuksen. Toimintaan ovat päässeet mukaan jo kuusivuotiaat, mutta osallistumisen mahdollisuuksia on myös täysi-ikäisyyteen asti. 4H:n kehittämis- ja koulutustyötä tukee Opintokeskus Sivis. ■

» AJANVIETE

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Kesän elämyksiä

Suomen neljä suurta huvipuistoa, Linnanmäki Helsingissä, Särkänniemi Tampereella, PowerPark Alahärmässä ja Tykkimäki Kouvolassa, ovat hyvin tunnettuja kesäkohteita. Niiden lisäksi eri puolilta Suomea löytyy useita pienempiä teema- ja huvipuistoja kesän ratoksi.

Esimerkiksi Sastamalassa **Herra Hakkaraisen talossa** lapset pääsevät leikkimään ja käyttämään mielikuvitustaan kirjailija Mauri Kunnaksen kirjoista tuttuihin maisemiin. Lie-

dossa sijaitseva **Zoolandia** on puolestaan koko perheen eläin- ja puuhapuisto, jossa on huvipuistolaitteita, kotieläinpiha ja sisäleikkipuisto.

Kemiönsaaren kunnassa, Hiittisten saaristossa lymyilevä **Rosalan Viikinkikeskus** elävöittää tuhannen vuoden takaista rautakauden loppua ja viikinkiaikaa. Viikinkimuseo koostuu perinteisten näytelyiden lisäksi kokonaisesta rekonstruoidusta viikinkikylästä, jossa pääsee mm. kokeilemaan

viikinkisoturin varusteita.

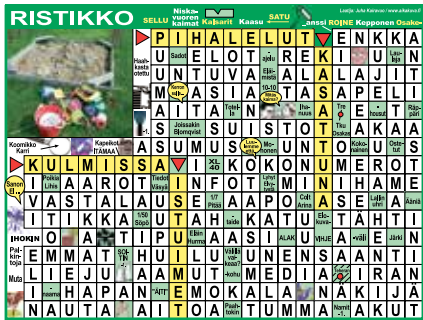
Lievestuoreella lähellä Jyväskylää sijaitseva **Nokkavienn Puisto** on Suomen uusi huvipuisto ja sirkusmaailma, jossa on toistakymmentä eri huvipuistolaitetta. Hämeenlinnasta Aulangon kauniista maisemista löytyy taas seikkailupuisto **Hugo Park Aulanko**. Puistossa on kuusi eritasoista seikkailurataa, jotka sisältävät liukuja, kiipeilyseiniä, kiipeilyverkkoja, köysisiltoja ja liaani- ja Base Jump-hyppyjä.

Pixabay

Tykkää **FACEBOOKISSA!**
meistä
facebook.com/omakotilehti

Ristikon ratkaisu edellisestä lehdestä.

RISTIKKO

Varoitusten jälkeen

Varaosia

Puita-1.

Laatija: Juha Kairavuo / www.aikakuva.fi

Oli joskus Espanjassa

Auto- maatti

Pirkan- maalla

» KOLUMNI

Tuulahduksia Euroopasta

Sirpa Pietikäinen
Kirjoittaja oli Euroopan parlamentin
jäsen vuosina 2008–2024 ja
nousee varasijalta parlamenttiin
10. vaalikaudelle.

Esteetöntä omakotitaloasumista

Kodin on oltava tuttu, turvallinen ja toiminnallinen tila meille kaikille. Se, millainen tila on itselle turvallinen ja luontainen on kuitenkin asukkaille yksilöllistä. Siksi koditkaan eivät voi näyttää kaikille samanlaisilta vaan kotejamme on muokattava vastaamaan yksilöllisiä tarpeitamme. Yksilöiden ominaisuuksia ja erityistarpeita huomioivaa asumista voidaan kutsua esteettömäksi asumiseksi.

Esteetön asuminen koskettaa jollain tasolla meitä kaikkia, mutta erityisesti esteetöntä asumista tarvitsevat ihmiset, joiden liikkumisessa tai toimintakyvyssä on haasteita. Esimerkiksi ikäihmiset, vammaiset ja muistisairaat ihmiset tarvitsevat kodissa liikkumisen tueksi esteettömiä ratkaisuja.

Uudet rakenteilla olevat asunnot suunnitellaan läh-
tökohtaisesti esteettömiksi rakentamismääräysten mukaisesti. Esteettömien asuntojen tarve on kuitenkin kasvusuunnassa väestömme ikääntyessä, minkä vuoksi myös vanhempia asuntoja tulee muutostöiden avulla remontoida esteettömiksi. Oman kodin tulisi myös lähtökohtaisesti olla tila, jota pystyy muuttuvien olosuhteiden, kuten ikääntymisen, johdosta muokkaamaan vastaamaan oman elämäntilanteen tarpeita.

Esteettömyys koskee kaupunkien kerrostalojen lisäksi myös omakotitaloja. Esteetön omakotitalo on tilaratkaisultaan joustava, toiminnallinen ja muunneltava. Esteettömissä omakotitaloissa tulisi välttää turhia tasoeroja ja kynnyksiä niin asunnon sisäpuolella kuin asunnon ulkopuolella, jotta kulku asunnosta sisään ja ulos luonnistuu. Tilojen väliset suuaukot on suunniteltava leveiksi, jotta pyörätuolilla ja rollaattorilla mahtuu vaivattomasti kulkemaan tilojen välillä. Painavia ovia tulisi välttää, sillä niiden avaaminen voi aiheuttaa monille haasteita tilojen välillä siirtymiseen. Sen sijaan esteettömissä asunnoissa tulisi suosia muunneltavia tilaratkaisuja, kuten helposti liikuteltavia väliseiniä.

Liikkuminen kodin ja ulkotilan välillä tulisi olla mutkatonta, jotta omalle pihalle siirtyminen onnistuu myös liikuntarajoitteiselta ihmiseltä. Oman pihan hyödyntämisen mahdollisuus vaikuttaa positiivisesti ihmisten jaksamiseen ja mielenterveyteen. Valitettavan usein ikäihmiset ja muut liikuntarajoitteiset jäävät kuitenkin ikään kuin oman kotinsa vangeiksi, kun siirtyminen sisältä ulos aiheuttaa haasteita esimerkiksi sisätilan ja ulkotilan välisen tasoeron vuoksi. Liian usein ratkaisuksi tarjotaan omakotitalosta kerrostaloon muuttamista, kun liikkuminen omalla pihalla koetaan liian hankalana esimerkiksi lumen aiheuttamien esteiden vuoksi. Siksi avustavia palveluita, kuten piha-alueen kunnostustöitä ja lumitöitä olisi saatava nykyistä helpommin palveluina, jotta omasta omakotitalosta ei tarvitsisi luopua.

Kylpyhuoneen remontti on useille liikuntarajoitteisille tai ikäihmisille tarpeellinen muutostyö, jonka lopputuloksena varmistetaan tilan turvallinen ja toiminnallinen käyttö. Muutostyöt kannattaa kuitenkin aloittaa jo hieman ennakoivasti, jotta vaaratilanteilta pystytään ennaltaehkäisemään tehokkaammin.

Myös muistisairaat ihmiset tarvitsevat omakotitaloissaan esteettömiä ratkaisuja. Muistisairaille ihmisille oman kodin tulee olla tila, joka tukee muistisairaahan henkilön selviytymistä omista arjen askareista esimerkiksi tilan helpolla hahmotettavuudella. Monimutkaiset pohjaratkaisut voivat aiheuttaa vaikeuksia oman kotinsa hahmottamisessa, minkä vuoksi yksinkertaisemmat ja avarammat pohja- ja tilaratkaisut tukevat muistisairaahan kykyä hahmottaa kotiaan.

Pyörätuolilla kulkevan henkilön tarpeet eroavat esimerkiksi muistisairaahan ihmisen tarpeista, minkä vuoksi omakotitaloa voidaan muutostöiden avulla muokata vastaamaan juuri omia tarpeitaan. Muutostöihin on mahdollisuus hakea myös tukea vammaispalvelulain perusteella kunnalta tai esimerkiksi Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus Aralta.

LVI-asennukset Vaasan alueille

Palveluitamme mm:

- Maalämpöpumput
- Vesi-ilmalämpöpumput
- Kaukolämpökeskukset
- Ilmanvaihtolaitteet-
ja asennukset
- Ilmalämpöpumput
- Lattialämmitys
- Erilliset hybridi-
lämmitysjärjestelmät

LVI Turpeinen Oy

Kimmo Turpeinen

p. 044 238 3353

kimmo.turpeinen@lviturpeinen.com

www.lviturpeinen.com

SE ON MAALI!

Kun maalina on onnistuminen, löydät sen
Vaasan Starkista. Ammattitason maalit
ja tarvikkeet ammattitason palvelulla.

KIVIHAANTIE 2, 65300 VAASA.
AVOINNA MA-PE KLO 6.30-19, LA KLO 8-14.

STARK-SUOMI.FI